

ST SEBASTIAAN

SCHUTTERSGILDE SINT-SEBASTIAAN

Geschiedkundige kroniek

Het ontstaan van de schutterijen gaat terug naar de 17de eeuw. Rond 1620-1650 werden de schutterijen in het leven geroepen met heel andere doelstellingen dan vandaag het geval is. Op de eerste plaats waren de schutterijen burgerlijke korpsen die hielpen bij het bewaren van de rust en veiligheid in de dorpen en leefgemeenschappen. Op de schutterijen werd regelmatig beroep gedaan om baanstroppers op te sporen, ruziestokers te kalmeren of om heidegronden, bossen, dijken en goederen te bewaken. Zij traden dus op als een soort van bewakingsmilitie en civiele bescherming avant-la-lettre. De schutterijen hadden ook een rol in het religieuze leven. Zo namen zij deel aan processies en vergezelden het Heilig Sacrament. Ter ere van de patroonheilige werd aan bijna alle schutterijen de eis gesteld om uitdrukkelijk het katholieke geloof te belijden. Aan de leden van de schutterij die zich niet hielden aan de religieuze regels legden de reglementen of 'caerten' immers diverse boeten op, te betalen in geld of - jawel - in bier. Tengevolge van een Franse wet die in 1795 in ons land van kracht werd, werden de schutterijen afgeschaft. De activiteiten van de schutterijen vormden immers volgens sommige gezagsdragers 'een gevaar voor de openbare veiligheid'. Lang duurde de inactiviteit van de schutterijen echter niet. Ze verrezen uit hun as en vergroeyden dusdanig met de gewoonten van het volk, dat ze tot op heden zijn blijven voortbestaan. Vooral na de bevrijding in 1945 werden de comblains en buksen weer bovengehaald en opgepoetst. Stilaan werd ook overgeschakeld naar karabijnen en competities tussen de diverse gilden en gewesten ontstonden. Er werd ook niet meer geschoten op 'stopjes', zoals de buksschutters nog steeds doen, maar wel op metalen 'kleppen'. Zo ontstond dan de benaming 'klepschieten'. Er zijn in 2006 een vijftigtal karabijnschuttersgilden in Limburg, verdeeld over vier gewesten: Genk, Beringen, Zand-Leemstreek en Lummen, met in totaal meer dan 1000 schutters.

Lummen heeft een rijke traditie van schuttersgilden. Een overzichtje volgens hun stichtingsjaar:

Mellaer	1627
Geneiken	1642
Schalbroek	1656
Genenbos	1657

Bron: 'Gouden
schuttersbond P.V.K.S.G.
Limburg 1950-2000',
sept. 2000, p. 5

Foto van
vertegenwoordigers van
de Lummense gilden in
2004

Rekhoven	1708
Linkhout	1716, in 1964 heropgericht
Goeslaer	1854, in 1952 terug opgestart, in 2004 gestopt met zaaluitbating
O.L.V.-Oostereinde	1867 en stopgezet rond 1995
Kapel van de Beukenboom	1868
Thiewinkel	1881
Laren	1904
Molem	1920 en stopgezet in 2000
Meldert St.-Willebrordus	1958
Gestel	1974 (fusie van twee eerder gestichte gilden)

De Sint-Sebastiaansgilde Schalbroek werd opgericht in 1656, en is daarmee een van de oudste gilden in Lummen. Het eerste geschreven stuk over de schuttersgilde vinden we echter pas terug in 1720. Om precies te zijn dateert de eerste vermelding ‘Sint-Sebastiaensgilde’ van 26 mei 1720.

Hierbij wordt de bewuste tekst afgedrukt. Het betreft de transcripties van gefotografeerde stukjes over de Schalbroekse gilde zoals teruggevonden in het Rijksarchief te Hasselt.

“Die guldebroeders van St. Sebastiaensgulde alhier opponenten teghens Jan Geerts gedaegde, sonder eenige de minste preiudicie alsoo het schijnt dat den aenlegger aendie redelijcke ordonnantien van coninck ende gesworens ende confreers conform die caerte der voerschreven gulde aimicabele paritie als nu schijnt te willen geven, faute van welcke dese saecke was gesproten, oversulxs (dat) cesserende, soo versuecken den aenlegger in alle geschiede costen instantelijck te worden gecondemneert”

“Die guldebroeders van St. Sebastiaen gedaegden tegens Jan Geerts. Aenleggers repeteren hen geproponeerde van ter lester, versueckende conform recht”

“Genachte naer die vacantie den 3en october 1720. Die guldebroeders van St. Sebastiaen opponenten tegen Jan Geerts. Aenleggers versuecken recht conform hun dieneelijcke vooracten”

Een klein beetje uitleg bij de tekst vindt u in de bijlage achteraan in dit boek. Wat kan opgehaald worden uit deze tekst van 26 mei 1720.

Tussen de guldebroeders van de Sint-Sebastiaansgilde en Jan Geerts was er ruzie ontstaan. Jan Geerts ging niet akkoord met de ordonnanties (voorschriften, regels...) gegeven door koning, gezworenen en guldebroeders. Hij ging er tegen in proces, maar staakte dit. Hij moest wel voor de proceskosten opdraaien.

Waarover het echter precies ging, valt niet te achterhalen. Mogelijk ging het om de betaling van een boete of om sterfbier.

Men kan er iets over terugvinden in de schepenbank nr. 9 folio's 240v; 241r; 243r en 244v. Ondertussen is het al 3 oktober 1720 bij de laatste vermelding. Toevallig of niet dateert de oudste zilveren plaat ook uit 1720, maar op de zilveren vogel werd het jaartal 1656 gekrast, en daarmee zitten we terug bij de startdatum van de gilde.

Waarschijnlijk zijn er op latere tijdstippen nog verwijzingen naar de Sint-Sebastiaansgilde terug te vinden, maar dat zal verder onderzoek moeten uitwijzen.

Er was overigens nog een tweede gilde actief in Schalbroek die de naam droeg van de kapel van de Beukenboom. Deze laatste gilde werd in 1868 opgericht door Eugène van Willigen. Ondertussen zijn de schietstanden aan de kapel van de Beukenboom opgedoekt en bedrijft de gilde van de 'kapel' haar schuttersactiviteiten aan andere schietbomen in Lummen.

Over de activiteiten van de gilde in de 18de en 19de eeuw is weinig bekend. Er is door enkele geïnteresseerden onderzoek verricht gebaseerd op de diverse vermeldingen op het gewaad. Hierover leest u meer in het hoofdstuk 'Breuk en Vlaggen' verder in dit boek.

In dit hoofdstuk wordt getracht een aantal historische feiten te presenteren vanaf het begin van de vorige eeuw.

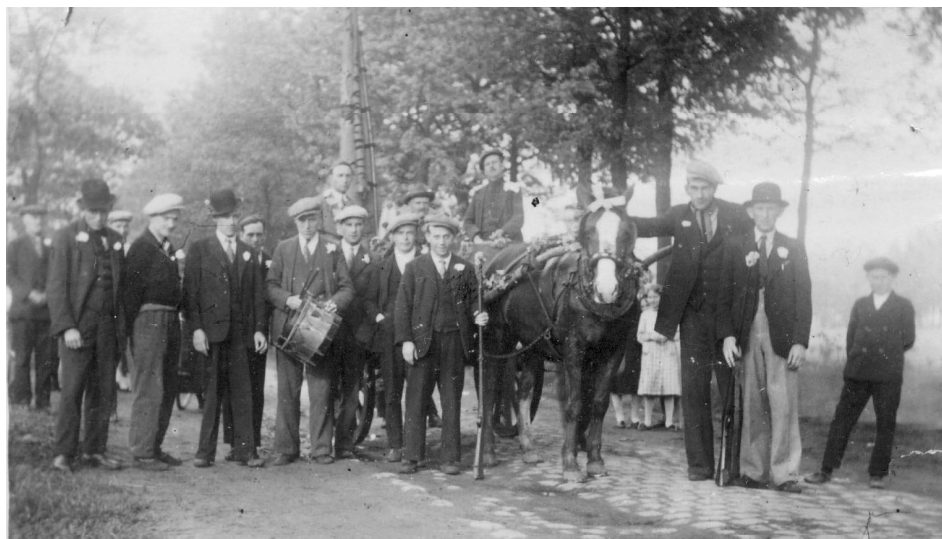
Voor zover bekend werd Jozef Polders (°22/05/1885 †04/03/1951) omstreeks 1920 de eerste koning met wapen (buks) en zelfgemaakte loden kogels.

Alfons Poelmans (°1871 †1963) was in die periode de 'President' (voorzitter) en hij woonde in de Populierenstraat 28 (huidige nummering). Hij was landbouwer en had een groot gezin. Op de andere hoek van de straat woonde overigens zijn broer Frans Poelmans (°1866-†1958), schrijnwerker van beroep.

Pinksteren was een hoogdag. Op de tweede pinksterdag was er kermis en trokken de gildeleden naar het pleintje met vier eikenbomen in de Gildestraat waar de schietstand zich in die periode bevond. Indien men de vogel afschoot was men koning voor een jaar. Daarna gingen de gildeleden en de koning, in groep en begeleid door tromgeroffel, van café tot café. In die tijd bestonden die nog wel (meer daarover in een van de voorgaande hoofdstukken). Het pinksterweekend is trouwens gedurende al die jaren en tot op heden het kermisweekend gebleven in Schalbroek.

In 1933 ontstond er brand in de woning van het gezin Raymaekers. De woning van de voorzitter Alfons Poelmans stond dichtbij en brandde mee af. De eerste vlag uit de 17de eeuw (waarop de vermelding 1656) ging hierbij helaas gedeeltelijk mee verloren. Meer hierover in het hoofdstuk 'Breuk en Vlaggen' verder in dit boek.

Een foto uit 1937 toont een tafereel waarbij de gildeleden met paard en kar, met Leon Vanhaeren als voerman, van de Populierenstraat naar de Schalbroekstraat trekken. De Populierenstraat was toen nog een zandweg met karrenspoor terwijl de Schalbroekstraat al in kasseien aangelegd was.

Op een andere groepsfoto van 1937 staan de gildeleden afgebeeld met een witte roos terwijl de voorzitter, Alfons Poelmans, een boeket bloemen in zijn handen draagt. Pieter Poelmans was toen koning en droeg het gewaad. Deze foto werd gemaakt op de locatie waar momenteel Jozef Baerts woont, Schalbreekstraat 125 (huidige nummering). Destijds was het een grote weide met eikenbomen, eigendom van Briers de Lumey en gehuurd door Henri Kempeneers, waar hij boerde terwijl hij in de 'Kleen Meulen' het graan voor de boeren maalde.

V.l.n.r. Leon Vanhaeren, Leopold Hertenweg, Frans Poelmans, Jozef Quintens, Jozef Theunis, Ernest Polders, August Vandepoel, August Poelmans, Pieter Poelmans (koning), Alfons Poelmans (voorzitter), Louis Polders, Frans Blommen, Albert Poelmans, Alfons Cox, Theofiel Baerts, Desiré Luyckx, René Stockmans.

De Tweede Wereldoorlog legde het gildeleven stil. De vlag met leeuw raakte zoek maar werd in 1988 in Stevoort teruggevonden en kwam terug in handen van de gilde.

Na de Tweede Wereldoorlog kwamen het gildeleven en de jaarlijkse kermis terug op gang. Er werd zelfs een paardenkoers ingericht op de weide waar momenteel de gildezaal staat. Ook stond er een heuse kabelbaan op de kermis. Daarnaast kon men deelnemen aan tal van volksspelen, o.a. het befaamde 'hanenkappen', een spel waarbij de kop van de haan door een korf steekt en een geblinddoekte deelnemer vijf stappen moet zetten waarna hij dient te kappen totdat de kop van de haan is afgehakt. In onze moderne tijden niet meer zo evident maar destijds een wijdverbreide vorm van volksvermaak. Ook het 'ringsteken met de fiets' en een loopkoers stonden op het kermisprogramma. Voor de kinderen werd een 'meiboom' geplant met snoep in. De boom werd omgeschoten zodat de kinderen de snoep konden grabbelen.

PAARDENSPORT TE LUMMEN

Zondag, 6 October 1946 bij gelegenheid van Groot-Kermis heeft er in de wei van Henri Kempeneers te Schalbroek een groote paardenkoers plaats. De koers wordt verreden over 600 m. met 25.000 fr. prijzen, verdeeld over 4 koersen; afwisselend in draf en in galop. De deelname der beste paarden van de kleine sivage van België werd ons toegezegd. De Lummensche sportnensen, paardenliefhebbers en ieffenaf alle kermisgangers zullen er aan houden dese wedrennen te sien.

Vanaf 1950 kwamen er alsmear meer leden bij de gilde en er ontstond een volwaardig bestuur. De vroegere voorzitter, Alfons Poelmans (°1871-†1963), was erevoorzitter en Frans Baerts (°1901-†1973) was voorzitter. Met Louis Stockmans (°1909-†1959) als secretaris en Albert Vanwetswinkel (°1918-†1992) als schatbewaarder evenals Ferdinand Deferm (°1912-†1972) en Albert Steegmans (°10/5/1928) was er een dynamisch bestuur dat de gilde verder zou doen groeien.

In 1951 werd voor het eerst met de karabijn geschoten en een formeel hoofddeksel, de 'gildeklak' of gildepet, werd eveneens ingevoerd.

Foto van oude 'gildeklak'

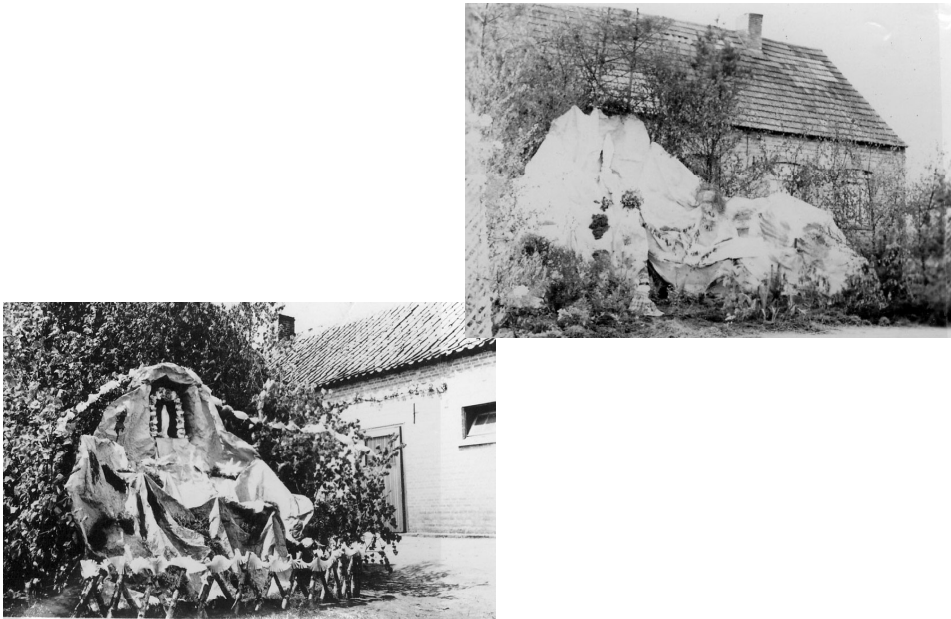
Tevens in dat jaar werd de eerste keizerschieting van de gemeente Lummen ingericht in Mellaer waar Eugène Raymaekers van Rekhoven zich tot eerste keizer van Lummen schoot.

In 1952 werd een derde gildevlag ontworpen, waarover u meer kan lezen in het hoofdstuk 'Breuk en Vlaggen' verder in dit boek.

In 1953 mocht Schalbroek de derde keizerschieting van Lummen organiseren. Cyriel Coenen van Oostereinde werd de derde keizer van Lummen. Bij die gelegenheid trok een processie door het gehucht Schalbroek waarbij de huizen mooi versierd waren. Er werden zelfs enkele grotten gemaakt, aan het huis van Henri Mechelmans (Gildestraat 17) en aan het huis van Jozef Vandebroek (Schalbroekstraat 154).

1953 (met gloednieuwe vlag) V.l.n.r.: Louis Blommen, Pieter Poelmans, Jozef Goossens, Jozef Poelmans, Frans Baerts, Leopold Blommen, Charel Baerts, René Mechelmans (koning), Louis Baerts, Alfons Steegmans, Alfons Poelmans, Fernand Deferm, Edward Vandavelde, Frans Blommen. Zittend: Albert Vanwetswinkel, Jozef Baerts, Vital Mechelmans

*Uit de krant van 6 juli
1954*

In 1954 schoot Charel Baerts zich als koning van Schalbroek ook keizer te Laren. Het was de eerste maal dat een schutter van Schalbroek hierin slaagde (zie verder Hoofdstuk 'Schuttersresultaten').

In 1955 kreeg de schuttersgilde het statuut van vereniging zonder winstoogmerk (vzw). De 'statuten' legden de werking van de gilde vast.

Volgend bestuur trad aan:

Frans Baerts	(°1900-†1973)	Voorzitter
Alfons Poelmans	(°1871-†1963)	Erevoorzitter
Jozef Poelmans	(°1905-†1989)	Ondervoorzitter
Louis Stockmans	(°1909-†1959)	Secretaris
Albert Steegmans	(°1928)	Hulpsecretaris
Albert Vanwetswinkel	(°1918-†1992)	Schatbewaarder
Ferdinand Deferm	(°1912-†1972)	Materiaalmeester
Frans Blommen	(°1902-†1974)	Vaandeldrager
Ernest Polders	(°1913-†1988)	
Désiré Rodiers	(°1912-†1986)	

Jonge snaak in het bestuur was toen Albert Steegmans. Als trouw gidelid nam hij anno 2005 nog altijd deel aan het jaarlijkse ledenfeest in november.

ASSOCIATIONS SANS BUT LUCRATIF ET ÉTABLISSEMENTS D'UTILITÉ PUBLIQUE.
VERENIGINGEN ZONDER WINSTGEVEND DOEL EN INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT

1650

N. 4256.

**Sint-Sebastiaansgilde, Schallebroek-Lummen,
te Schallebroek-Lummen.**

STATUTEN.

Tussen de ondergetekenden :

1. De heer Poelmans, Alfons, erevoorzitter, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, landbouwer van beroep.
2. De heer Baerts, Frans, landbouwer, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, voorzitter.
3. De heer Poelmans, Jozef, schrijnwerker, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, ondervoorzitter.
4. De heer Stockmans, Louis, gepensioneerde mijnwerker, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, secretaris.
5. De heer Steegmans, Albert, handelaar, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, hulpsecretaris.
6. De heer Vanwetswinkel, Albert, metsler, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, schatbewaarder.
7. De heer Deferm, Ferdinand, mijnwerker, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, materiaalmeester.
8. De heer Blommen, Frans, gepensioneerde mijnwerker, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, vaandeldrager.
9. Polders, Ernest, metsler, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, bestuurslid.
10. Rodiers, Désiré, landbouwer, wonende te Lummen, Schallebroekstraat, bestuurslid.

Allen leden van Belgisch nationaliteit, willende onder hen en al degenen die er in de toekomst leden zullen van worden, een vereniging zonder winstgevend doel oprichten, gevende de burgerlijke persoonlijkheid, gelijkvormig met de wet van 27 Juni 1921, aan de schuttersgilde Sint-Sebastiaan van Schallebroek-Lummen, gesticht in het jaar 1657, onder dezelfde benaming.

Zij hebben de standregels ervan vastgesteld als volgt :

- Art. 1. De vereniging neemt als titel Sint-Sebastiaansgilde, Schallebroek-Lummen.
- Art. 2. De zetel der vereniging is te Schallebroek-Lummen.
- Art. 3. De duur der vereniging is onbepaald.
- Art. 4. De vereniging heeft tot doel schietwedstrijden in te richten voor haar leden, mede te dingen aan prijschietingen, koningschietingen, keizerschietingen en, in het algemeen, al wat deze sport aanbelangt.
- Art. 5. Het minimum getal werkende leden is vastgesteld op drie.
- Art. 6. De vereniging bestaat uit werkelijke, ere- en uitvoerende leden.
- Art. 7. Het bestuur is uitsluitend waargenomen door werkelijke leden, die alleen stemrecht hebben.
- Art. 8. De leden worden aangenomen door de beheerraad, met meerderheid van stemmen.
- Art. 9. Ieder aangenomen lid moet zich onderwerpen aan de statuten, alsook aan de inwendige reglementen door de beheerraad goedgekeurd.
- Art. 10. De leden zijn vrij zich terug te trekken uit de vereniging, mits hun ontslag schriftelijk aan te bieden aan de beheerraad. Is ontslaggevend lid, deze die zijn bijdrage niet meer betaalt, alsook degenen die beroofd zijn van hun burgerrechten.
- Art. 11. Volgens artikel 12 der wet : de uitsluiting van een werkelijk lid moet geschieden door beslissing der algemene vergadering, met meerderheid der twee derden der stemmen.

De leden mogen uitgesloten worden :

- a) Als ze de statuten en reglementen niet navolgen
- b) Voor slecht gedrag.
- c) Als ze door hun gedrag schade veroorzaken aan de belangen der vereniging.

Art. 12. Het lid ontslagen of uitgesloten of de erfgenamen van overleden leden hebben geen enkel recht op de gestorte bijdragen of het maatschappelijk vermogen.

Art. 13. Het maatschappelijk kapitaal is onbepaald. Het bestaat uit het ganse bezit der Sint-Sebastiaansgilde van Schallebroek-Lummen, waarvan al de bestuursleden hier aanwezig zijn en die verklaren het aan de nieuwe vereniging af te staan, bezit waarvan inventaris is opgemaakt en getekend door de beheerraad.

De bijdragen der leden, de bijlagen, giften in geld of natura, gedaan door de gemeente of particulieren.

Art. 14. De vereniging is beheerd door een beheerraad bestaande uit een voorzitter, een ondervoorzitter, een secretaris, een schatbewaarder en ten minste vijf leden.

Art. 15. De beheerraad beheert het bezit van de vereniging, gelijk vormig aan artikel 13 der wet van 27 Juni 1921. De vereniging is vertegenwoordigd in rechtszaken door de voorzitter of zijn afgevaardigde.

Art. 16. De akten die de vereniging verbinden zijn getekend door twee leden van de beheerraad, gelijk al de akten van overschrijving, ten bate van de vereniging, van goederen, meubelen, giften, enz.

Onder geen enkel voorwendsel, mag geen enkel voorwerp van het bezit der vereniging gegeven of verkocht worden. De briefwisseling, het dagelijks beheer, de kwijtschrijven moeten getekend worden door twee leden van het beheer.

Art. 17. De vereniging vergadert in algemene verplichte vergadering ieder jaar, de Zondag volgende op de feestdag van Sint Sebastiaan, in de maand Januari.

Art. 18. De datum en de dagorde van deze algemene verplichte vergadering moeten aan al de leden medegedeeld worden, ten minste acht dagen vóór de vergadering.

Art. 19. De algemene vergadering mag geen besluiten nemen tenzij de helft der leden tegenwoordig zijn, uitgenomen wanneer het gaat over veranderingen van de statuten, ontbinding der vereniging en andere legale schikkingen. In dit geval, moet ze de artikels 6 en 20 der wet van 27 Juni 1921 nakomen.

Art. 20. Het dienstjaar begint op 1 Januari. Op 31 December zullen de boeken afgesloten worden en een budget opgemaakt worden voor het volgende jaar.

Art. 21. Het ganse bezit der vereniging zal bekendpemaakt worden ieder jaar, op de algemene verplichte vergadering.

Art. 22. De algemene vergadering die de ontbinding der vereniging zal uitgesproken hebben, zal beslissen over de bestemming van het bezit der maatschappij.

Art. 23. In al wat in de statuten niet voorzien is zullen de werkelijke leden zich verplichten de wet van 27 Juni 1921 na te volgen over de verenigingen zonder winstgevend doel en desnoods volgens het algemeen reglement.

Art. 24. Worden ambtbeheerders benoemd en nemen die bediening aan, die onmiddellijk aangesteld worden :

Als erevoorzitter, Poelmans, Alfons.
Als voorzitter, Baerts, Frans.
Als ondervoorzitter, Poelmans, Jozef.
Als secretaris, Stockmans, Louis.
Als hulpsecretaris, Steegmans, Albert.
Als schatbewaarder, Vanwetswinkel, Albert.
Als materiaalmeester, Deferm, Ferdinand.
Als vaandeldrager, Blommen, Frans.
Als bestuursleden : Polders, Ernest, en Rodiers, Désiré.

Aldus in driedubbel opgemaakt te Lummen, de zeven en twintig November negentienhonderd vijf en vijftig

(Get.) A. Poelmans, Baerts, Fr.; Blommen, F.; D. Rodiers, Jos. Poelmans; Polders, Ernest; Stockmans, L.; Vanwetswinkel, Albert; Deferm, F.; A. Steegmans.

Geregistreerd te Herk-de-Stad, de 16 December 1955, boek 7, folio 78, vak 18. Eén blad geen renvoenen. Ontvangen 40 frank De ontvanger

(140.1)

GILDEFEST TE SCHALBROEK. — Op zondag en maandag 17 en 18 juli richt de Sint Sebastiaansgilde van Schalbroek een groot Gildefeest in.

Te 15 u. wordt de start gegeven van een wielervedstrijd voor nieuwelingen. Daarna begin rond 17 u. een schuttersprijskamp voor de Lummense karabijn-schuttersgilden met als eerste prijs een beker en 500 frank.

Dan zijn er al verschillende vermakkelijheden, die jong en oud zullen verrassen en bezighouden op de feestweide.

Er is gezorgd voor nieuwe elektrische attracties en voor allerlei vermakelijheden. Vanaf 18 u. wordt er volkabal gegeven.

In 1955 ging ook een folder rond in Schalbroek ter gelegenheid van de 'Vlaamse kermis' die plaatsvond op de weide van A. Steegmans, gelegen ter hoogte van de Schalbroekstraat 82. Een dansvloer werd geïnstalleerd onder de notenboom en verschillende kramen werden opgesteld. Je kon er schieten in de schietbarak, flessenvissen en dozenwerpen.

V.l.n.r.: Louis Reynders, Vital Mechelmans, Jules Baerts

Lied der gul

Dit lied der gilde moet geschreven zijn in het begin van de jaren vijftig. Op het origineel, dat we hierbij afdrukken, werd met de hand de naam Karel bijgeschreven. Dat is bedoeld op Karel Baerts die in 1954 Keizer van Lummen werd. Wie de schrijver en de toondichter zijn van dit lied is onbekend. Het wordt ook al lang niet meer gezongen.

<p style="text-align: center;">Lied der Gul</p> <p style="text-align: right;">Schalbroek</p> <p style="text-align: center;">I</p> <p>In Schallebroek in Lummen Daar is de Gul in feest Wij dansen en wij zingen En feesten om het meest Ons vlag rijst nu weeral ten top Met St Sebastiaan er op Bestaat meer dan driehonderd jaar Zingt jong en oud nu al te gaar</p> <p style="text-align: center;">Bis</p> <p>Tira la la, (bis) Tira la la (bis) Tira tira tirala la la la Tira la la (bis) Tira la la (bis) Tira tirala la la la</p> <p>Hola hola hola hoepsasa Schoon is de Gul hier van Schallebroek hoepsa</p> <p>Hola hola hola hoepsasa Zo'n Gul die vindt gij niet op aard En is het St Sebastiaan Zingen wij allen weer te saam Schallebroek hip hip hoera</p>	<p style="text-align: center;">II</p> <p>Rood geel zijn onze kleuren Die op ons klakjes staan En drie en zeventig leden Is dat geen schoon totaal Tot eer de naam Alfons Poelmans Die voor de Gul deed wat hij kon Hij leve leve leve lang (bis)</p> <p style="text-align: center;">Ref.</p> <p>Tira la la enz.</p> <p style="text-align: center;">III</p> <p>Ons Gul heeft hier ook gebouwd Een hele schone zaal Wij zijn er allen fier op Want hij is reeds betaald Hier feesten wij en zingen blij Het leven is van korte duur Bezingen wij dit goed bestuur</p> <p style="text-align: center;">IV</p> <p>Onze Gul telt goede schutters Ja van het beste ras Nog maar twee jaar geleden het weet nog hoe het was Toen werd ons Gul weeral beloond Daar het schoot aan de Keizerskroon Hij vloerde ze alle dertien Heel Lummen stond er heen te zien Tira la la la enz.</p>
---	--

In 1956 werd het bestuur uitgebreid met Alfons Steegmans (°27/71901-†24/3/1986) en Eduard Goossens (°12/4/1925-+25/4/2002), die ook de functie van secretaris op zich nam.

Een belangrijke stap werd gezet met de aankoop van 2a50ca bouwgrond van Emiel Elens in de huidige Meeuwenstraat. De nieuwbouw werd datzelfde jaar nog aangevat (zie verder in het hoofdstuk 'Gildezaal en schietstanden'). De gilde schafte zich in augustus ook een nieuwe karabijn aan voor 3.300 fr.

Een tweede 'Vlaamse kermis' werd in 1956 georganiseerd met ditmaal een tombola. Er waren frieten en frisco te verkrijgen en het plezier kon niet op. Désiré Rodiers en Charel Baerts kwamen met een kar tot op de dansvloer. Toen de feestvierders op de kar stapten kieperde die om.

In januari 1957 werd voor de eerste maal het gildefeest georganiseerd in de gloednieuwe zaal waarvan de binnenafwerking zelfs nog niet voltooid was. Henri Aerts, Louis Polders en Jozef Cams kochten alle ingrediënten voor het eetmaal aan en Louis Deferm bracht het vlees vers mee vanuit Brussel. In februari werd een muziekkavond gehouden met 'jazzband'.

Via sponsoring van enkele gulle schenkers en via een omhaling in het gehucht werd getracht de fondsen samen te brengen om de binnenzijde van de zaal verder af te werken. Toch bleek dit nog onvoldoende. Daarom beslisten zes bestuursleden elk 500 fr. te lenen aan de gilde. Uiteindelijk kon het plafond dan toch afgewerkt worden (kostprijs ca. 3.300 fr.) en het plakwerk werd uitgevoerd door Charel Deferm en Eduard Goossens. Er werden tevens 30 liter verf, 25 m gordijnstof en 30 stoelen aangekocht. Als gevolg van al deze investeringen zat de gilde einde 1957 bijzonder krap bij kas: er was nog welgeteld 254 fr. beschikbaar.

Op 12 januari 1958 namen een 100-tal gildeleden deel aan het jaarlijkse gildefeest, dat werd opgeluisterd door een 'jazzband'.

Op 15 mei werd er gesierd voor pater Richard Mechelmans ter gelegenheid van diens priesterwijding en eremis. Er werd een grot gemaakt en versieringen aangebracht en de versierders en bestuursleden mochten meefeesten in de feesttent.

De zoon van burgemeester Briers de Lumey trad in juli in het huwelijk waarbij er gefeest werd in het park in het dorp en er werd een schieting georganiseerd. Einde 1958 was de kas terug aangevuld tot 4.898 fr.

In 1959 behaalde Vital Mechelmans zijn eerste koningstitel. Er zouden er nog zeven volgen verspreid over een periode van bijna 50 jaar tot op heden, wat een record is binnen de gilde (zie het hoofdstuk 'Schuttersresultaten').

Tijdens het gildefeest in december werd nu door het bestuur een toneelstukje opgevoerd. Er was toen ook een podium in de zaal, bij latere verbouwingen werd het podium verwijderd.

In 1961 werd een biljart aangekocht voor de gildezaal. Ridder de Fabribeckers kwam dat jaar als burgemeester naar het gildefeest en schonk bij die gelegenheid een mooi bedrag aan de gilde.

In 1962 vervoegde Jozef Koekelkoren het bestuur. Ondertussen was ook de traditie ontstaan om kaartavonden te organiseren in de gildezaal.

In 1963 werd ter gelegenheid van de kermis een tent opgesteld. Op 14 oktober overleed de erevoorzitter Alfons Poelmans.

In 1964 werd Georges Vanrompay benoemd tot secretaris.

In 1965 vond de keizerschieting Lummen opnieuw plaats in Schalbroek en Cyriel Snijers van Laren werd keizer. Dat jaar kwamen Vital Mechelmans, Jozef Baerts, Alfons Rediers, Fernand Deferm, Jozef Bervoets, Martin Blommen en Jozef Clerckx in het bestuur.

Op 29 november werd voor de eerste maal een mossel-feest georganiseerd: ca. 90 kg mosselen werden verorberd. In de loop van de jaren nam het mossel-feest stelselmatig in omvang toe (zie hoofdstuk 'Sociaal-culturele aspecten').

In 1966 werd Vital Mechelmans schuttersafgevaardigde voor Schalbroek in het Verbond Lummen en 40 jaar later is hij dit nog steeds.

Op 12 februari werd een 'Pensenfeest' gehouden waarbij 25 kg pensen werden gebakken.

Op 13 oktober werd de eerste ijzeren schietboom in de Meeuwenstraat geplaatst. Tot dan was men blijven schieten op de schietboom in de Gildestraat.

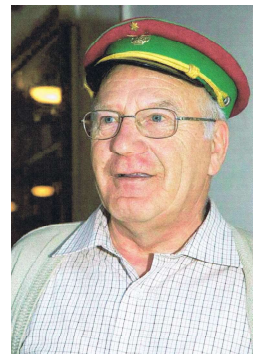
In 1967 werd de gildezaal uitgebreid en een nieuwe kachel werd bij de 'smid' in Linkhout aangekocht voor het ronde bedrag van 500 fr.

In 1968 kookten Sylva Witters en Bernadette Mechelmans ter gelegenheid van het jaarlijkse gildefeest in februari.

Een flesje bier werd in die tijd verkocht aan 7 fr.

In 1969 kwam Louis Reynders in het bestuur en in 1972 werd hij secretaris.

Op 19 maart 1972 werd een nieuwe karabijn aangeschaft voor 11.350 fr.

In 1972 werd Rita Stockmans als eerste vrouw lid van de gilde. Zij was dan ook de eerste koningin in 1973.

Op 24 januari 1973 overleed Frans Baerts. Hij was meer dan 20 jaar voorzitter van de gilde. Zijn taak werd overgenomen door Vital Mechelmans.

Gusta Claes (°1934-†2003) en Maria Claes (°1938) waren de volgende dames die de gilde vervoegden. Ook in 1973 werd een gebruiksrecht overeengekomen met de familie Briers de Lumey voor de grond naast de gildenzaal.

In 1974 werden twee ijzeren schietbomen geplaatst op deze grond. In totaal beschikte de gilde toen over drie schietbomen (een daarvan stond nog opgesteld aan de zijde van de Meeuwenstraat), die alle drie met dubbele kleppen werden uitgerust.

Het bestuur werd in 1974 gewijzigd en zag er als volgt uit:

Vital Mechelmans	(°13-01-1934)	Voorzitter
Louis Reynders	(°28-01-1925)	Secretaris
Albert Vanwetswinkel	(°1918-†1992)	Schatbewaarder
Jozef Clerckx	(°06-08-1935)	Vaandeldrager
Martin Blommen	(°26-06-1929)	Materiaalmeester
Jozef Bervoets	(°04-11-1930)	
Alfons Rediers	(°24-04-1926)	
René Stockmans	(°11-10-1924)	
Georges Vanwetswinkel	(°14-03-1948)	
Marcel Stockmans	(°1927-†2005)	

In 1975 was de opbrengst van het bal bestemd voor de aankoop van 45 nieuwe gildepetten. Tot op heden zijn deze petten nog in gebruik met de typische bordeaux en groene kleur met goudgele koord.

In 1976 verhuist het jaarlijks gildefeest naar de tweede zaterdag van de maand november. Het jaarlijks mossel-feest wordt georganiseerd in de periode januari-februari.

In 1977 is het weer aan Schalbroek om de keizerschieting Verbond Lummen te organiseren. Dit gaat gepaard met de traditionele optocht doorheen het gehucht. Romain Opheide van Thiewinkel wordt keizer.

Ook in 1977 wordt Georges Coenen benoemd tot secretaris (wat hij blijft tot 1981).

Dat jaar sluit zelfs een Leuvenaar aan bij onze gilde: Louis Janssens.

Einde van de jaren '70 werden enkele reizen georganiseerd door de gilde, o.m. naar Duitsland.

ST. SEBASTIAANSILDE

SCHALBROEK

3020 LUMMEN.

Beste leden,

De langbeloofde reis naar Duitsland gaat eindelijk komen.

Op zaterdag 10 juli om 7u30 staan de bussen aan onze gildezaal klaar, voor onze reis.

wij bezoeken Eupen, Monschau, Gemünd, Abdij Mariawald, Schwammenauel, met als U dat wil een boottochtje op het meer, Aken, Vaals en Maastricht. Natuurlijk zullen we s avonds een dancing bezoeken, ergens niet te ver van hier.

De ganse autobustocht kost helemaal niets, maar we vragen U een waarborg van 100 frank per persoon. Die krijgt U terug zodra we vertrokken zijn. Als U meegaat, en daaraan twijfelen we niet, vul dan onderstaand strookje in en geef het samen met de waarborg aan één der bestuursleden, en dit zeker voor 13/6/76.

Beste groeten,

Het bestuur.

 NAAM.....VOORN.....NEEMT DEEL

MET 1 - 2 PERSONEN AAN DE REIS NAAR DUITSLAND EN BETAALT 100 fr. - 200 fr.

Uitnodiging voor
 deelname aan de
 gildereis in 1976

In 1979 trad Erik Mechelmans toe tot het bestuur.

Op 15 mei 1980 diende de gilde een provinciale schieting te organiseren. Omdat de zaal toen te klein was en men bovendien niet beschikte over vijf schietbomen, diende men uit te wijken naar de zaal en schietstanden van Laren.

In augustus 1982 werd in het Antwerpse een schoolpaviljoen aangekocht voor het bedrag van 100.000 fr. dat in september werd ontmanteld en nadien terug opgebouwd ter verruiming van de bestaande gildezaal. Hiervoor werd tevens grond aangekocht en de schietbomen werden verplaatst.

Het bestuur werd in 1983 gewijzigd en zag er als volgt uit:

Vital Mechelmans	(°13-01-1934)	Voorzitter
Georges Vanwetswinkel	(°14-03-1948)	Secretaris
Albert Vanwetswinkel	(°1918-†1992)	Schatbewaarder
Jozef Clerckx	(°06-08-1935)	
Jozef Bervoets	(°04-11-1930)	
Martin Blommen	(°26-06-1929)	
René Stockmans	(°11-10-1924)	
Marcel Stockmans	(°1927-†2005)	
Alfons Steegmans	(° 1901-†1986)	
Fernand Deferm	(°1940)	
Jozef Baerts	(°1935)	
Frans Baerts	(°1932)	
Felix Beelen	(°1945)	
André Preuveneers	(°1945)	
Ludo Goossens	(°1954)	
Erik Mechelmans	(°1959)	

In 1986 werd Erik Mechelmans de nieuwe secretaris en in 1987 werd Marcel Stockmans voorzitter.

Het bestuur zag er nu als volgt uit:

Marcel Stockmans	(°1927-†2005)	Voorzitter
Georges Vanwetswinkel	(°14-03-1948)	Ondervoorzitter
Erik Mechelmans	(°1959)	Secretaris
Albert Vanwetswinkel	(°1918-†1992)	Schatbewaarder
Vital Mechelmans	(°13-01-1934)	
Jozef Clerckx	(°06-08-1935)	
Jozef Bervoets	(°04-11-1930)	
Martin Blommen	(°26-06-1929)	
René Stockmans	(°11-10-1924)	
Albert Steegmans	(°1928)	
Ludo Goossens	(°1954)	
Jozef Baerts	(°1935)	
Tony Kesteloot	(°1965)	
André Preuveneers	(°1945)	

In 1988 vervoegde Dirk Clerckx het bestuur.

Dat jaar werd het schuttersleven (Verbond Lummen) extra in het daglicht gesteld via een tentoonstelling in het Gemeentelijk Ontmoetingscentrum Oosterhof.

De stand van de gilde op de tentoonstelling.
V.l.n.r.:
Marcel Stockmans,
Vital Mechelmans,
Erik Mechelmans,
Martin Blommen

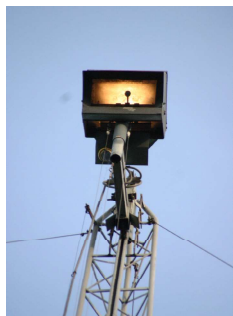
UITNODIGING

De 15 Lummense schuttersgilden en de Geschied- en Heemkundige Kring van Groot-Lummen hebben de eer u uit te nodigen op de tentoonstelling

« 'T LUMMENSE SCHUTTERSLEVEN »

in het Gemeentelijk Ontmoetingscentrum "Oosterhof" op ZATERDAG 20 FEBRUARI 1988 van 14 tot 19 uur, en ZONDAG 21 FEBRUARI 1988 van 10 tot 12 en 14 tot 19u.

De officiële opening met receptie, aangeboden door het Gemeentebestuur van Lummen, waarop wij u wensen te begroeten, zal plaats hebben op zaterdag 20 februari 1988 om 11 uur.

In 1990 werd Stefan Mechelmans bestuurslid en in 1991 organiseerde Schalbroek opnieuw de keizerschieting van het verbond Lummen. Benny Claes van Genenbos werd keizer.

Op 11 september 1992 overleed Albert Vanwetswinkel, schatbewaarder sinds meer dan 40 jaar. Hij werd opgevolgd door Lucien Colemont.

In 1994 ontwierp de gilde eigenhandig een carnavalswagen om deel te nemen aan de carnavalstoet ter begeleiding van prins-carnaval Lucien Santermans uit Schalbroek (zie hoofdstuk 'Kermessen en carnaval').

Op 1 mei 1994 organiseerde onze gilde opnieuw een provinciale schieting. In 1994-1995 werden zware investeringen doorgevoerd om te voldoen aan de nieuwe milieuriichtlijnen. Er werden vijf nieuwe schietstanden opgezet, in feite vijf voormalige tv-masten waarop dan kappen met verlichting werden gemonteerd om het lood van de kogels op te vangen.

Ook in 1995 trad Nico Mechelmans toe tot het bestuur gevolgd door Emiel Blommen in 1996. De functie van schatbewaarder kwam in handen van Dirk Clerckx.

In 1997 trad onze huidige voorzitter, Peter Vandevenne, toe als bestuurslid.

In 2001 werd Luc Vanesch bestuurslid en in 2004 werd Peter Jamin lid van het bestuur.

In 2005 organiseerde onze gilde de keizerschieting van het verbond Lummen, waar Rita Marx zich tot keizerin gekroond zag. Ook in 2005 werden de statuten van de V.Z.W. aangepast in overeenstemming met de nieuwe wetgeving terzake.

In mei 2005 overleed Marcel Stockmans, voorzitter van 1987 tot 2004, die een half jaar voordien het voorzitterschap had overgedragen aan Peter Vandevenne.

De huidige samenstelling van het bestuur kan u terugvinden in het hoofdstuk 'Koningen, koninginnen en bestuur', achteraan in dit boek.

Viering van Marcel Stockmans bij zijn afscheid als voorzitter in november 2004 en overdracht van zijn voorzitterschap aan Peter Vandevenne

«Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in mij gelooft, als ik hij ook gestorven, zal leven in eeuwigheid» Jo 11,25

†
Bid God voor de ziel van

De Heer Alfons POELMANS

weduwnaar van Mevrouw Clementine Baerts

Lid van de Bond van het H. Hart, H. Familie en Levende Rozenkrans — Erevoorzitter van de St. Sebastiaansgilde

geboren te Lummen op 27 februari 1871 en aldaar zacht in de Heer ontslapen op 14 oktober 1963, gesterkt door de genademidelen van onze Moeder de H. Kerk

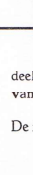
De hoge ouderdom is een erekroon die op de weg der deugd gevonden wordt.

De dierbare overledene was een man van diepe ernst, beziel met een vaste en godsdienstige overtuiging. Zijn leven is dan ook niets anders geweest dan zich te geven voor zijn gezin. Na de jaren van hard werk mocht hij in zijn oude dag een schone rust genieten te midden van de zijnen.

Hij had zich met liefde gegeven, hij mocht wederliefde ontvangen. Daarom kon hij het einde van zijn leven tegemoet zien met die berusting en kalmte welke voor hen die naar God gaan de kostbaarste genade is zoals de de zoetste troost betekent voor hen die blijven.

Mijn dierbare kinderen, kleinkinderen en achterkleinkind, ik dank u voor de liefdevolle zorgen waarmee gij mij hebt omringd. Mijn taak is hier volbracht, ik ben teruggegaan naar het Vaderhuis, waar ik met moeder u allen wacht.

Mijn Jezus barmhartigheid

Voor de blijken van kristelijke deelneming en de troostende steun van uw gebed danken u

De families
POELMANS, BAERTS,
QUINTENS en RODIERS

Druk. E. Pools, koster Lummen
Druk. Busschots Lummen

Gelovig sterven is afscheid nemen van de tijd, niet van het leven.

VROOM AANDENKEN AAN

De Heer Frans Baerts

echtgenoot van Mevrouw

Rozalie Poelmans

Lid van de bond van Gepensioneerden Ere-Voorzitter van de St.-Sebastiaansgilde van Schalbroek

Lid van de bond van het H. Hart en andere godvruchtige genootschappen.

Gebooren te Lummen op 9 Januari 1901 en daar in de Heer overleden op 24 Januari 1973 voorzien van het sakrament der stervenden.

Aanvaard het offer van onze smart, o Heer, schenk de eeuwige beloning aan hem, die Gij geroepen hebt en geef troost aan ons allen.

Hoe vergankelijk is het leven en hoe broos het aards bestaan. Wie had kunnen vermoeden dat deze man, zo plots zou neergeveld worden. Wie kan geloven dat deze voorbeeldige huisvader, deze moedige levensblij medemens zo spoedig uit ons midden zou

verdwijnen. Zijn heengaan heeft ons ontsteld en sprakeloos worden wij met het mysterie van de dood geconfronteerd.

Heer, doe ons opzien naar U. Gij zijt het Licht en het Leven. In Uw handen leggen wij ons levenslot. Onder Uw hoede leven wij verder tot wij vader eens in Uw huis wedervinden.

Dierbare echtgenote, kinderen en familie, wij waren zo gelukkig door de liefde die ons samenbracht. Die liefde sterft niet: over de grenzen van dit leven blijven wij verenigd. Blijf houden van elkaar, blijf moeders steun en denk aan vader in uw gebed.

Dierbare vrienden, moge mijn voorbeeld u aanzetten om vriendschap, genegenheid en levensblijheid onder elkander te bewaren.

Uw kristelijke deelneming was een troost voor ons. Uw gebed een steun voor onze overledene. We danken U:
De families BAERTS, POELMANS, REYNDERS en POLARIS

Druk. E. Pools, koster, Lummen
Begravenissen Steegmans - Druk. Busschots

zichzelf wat prijsgeven, om wanneer men sterft thuis te komen bij God.

DANKBAAR AANDENKEN AAN

DE HEER

ALBERT VANWETSWINKEL

weduwnaar van Mevrouw

Marguerite GOOSSENS

Lid en erelid van de St. Sebastiaansgilde

Schalbroek
Oudstrijder en Krijgsgevangene 1940-1945
Lid van meerdere godvruchtige genootschappen

o Lummen, 31 juli 1918
† Hasselt, 11 september 1992

Voor uw blijken van medevoelen, uw aanwezigheid en uw gebed, danken U de families
VANWETSWINKEL, GOOSSENS,
VAES en STOCKMANS.

Stil en eenvoudig ben je van ons heengegaan.

Je leven was één en al goedheid en genegenheid voor iedereen.

Je waart eenvoudig en vroom zelfvergeten, belangeloos, dienstbaar.

Je waart een man om van te houden.

Blijvende herinnering aan
DE HEER

Marcel STOCKMANS

echtgenoot van Mevrouw

Cecile POSTELMANS

o Lummen, 10 juli 1927
† Hasselt, 1 mei 2005

Marcel, je was een heel sociaal voelend man, niemand deed ooit vergeefs beroep op jou, je stond altijd klaar om te helpen. Het lokale politieke leven bood jou de mogelijkheid om je met hart en ziel in te zetten voor het oplossen van problemen van je dorpsgenoten.

Enkele maanden voor je 70ste verjaardag ben je dan, omringd door je naaste familie, heel stiltejes heengegaan. We weten dat je nu weer verenigd bent met je schoonzoon Geert, die je veel te vroeg is voorgedaan.

Liefste echtgenoot, pa en boma, je hebt er alles voor gedaan om ons een prachtig leven te geven. Ook al missen we je heel erg en hebben we verdriet en pijn iedereen mag weten dat we altijd trots op je zullen zijn...

De families Stockmans, Postelmans, Reyniers en Deferm danken U voor uw blijken van oprechte deelneming.

Begravenissen - Funerarium Steegmans, Lummen - Drukkerij Busschots Lummen

Naam Sint-Sebastiaan

De patroonheilige van de schuttersgilde is de heilige Sebastianus of Sint-Sebastiaan.

*Sint-Sebastiaan,
schilderij van Andrea
Mantegna*

Van de heilige Sebastianus is niet veel bekend behalve enkele legenden. Hij werd in de derde eeuw na Christus geboren in Milaan of Narbonne en hij was soldaat in het leger van keizer Carinus (283-285). Zijn ouders waren christenen en hijzelf bekeerde zich tot christen. Hij werd in het geheim gedoopt omdat de Romeinen de christenen in die periode vervolgden. Hij stelde zich tot doel degenen die leden onder de christenvervolging te helpen. Na de dood van keizer Carinus werd Diocletianus (284-305) de nieuwe keizer en onder zijn bewind laaide de christenvervolging weer op. Sebastianus was ondertussen opgeklommen tot leider van de pretoriaanse wacht (de keizerlijke lijfwacht). Toen de keizer ontdekte dat zijn voorbeeldige soldaat Sebastianus christen was liet hij hem aan een paal binden en met pijlen doorboren op het Marsveld in Rome. Daarna werd hij geselsd tot de dood er op volgde. Volgens een ander verhaal werd hij naakt aan een boom of paal gebonden.

Een legende vertelt dat een jonge weduwe, de heilige Irene genaamd, het levenloze lichaam van de martelaar wilde afnemen en begraven. Ze merkte plotseling op dat Sebastianus nog leefde. Na zijn genezing ging hij naar de keizer en beschuldigde hem openlijk van zijn misdaden tegen de christenen. Daarop liet de keizer hem opnieuw vastnemen en door soldaten in het Circus van Rome met stokken doodknuppelen. Dit zou zijn gebeurd op 20 januari 288. Zijn lichaam werd in de Cloaca Maxima (riool) gegooid. De heilige Lucina (een ander verhaal zegt dat het Irene was) viste zijn resten op uit de drek, waste het lichaam en begroef hem in de catacomben aan de Via Appia, bij de apostelbasiliek. In de negende eeuw werd de H. Sebastianus de titelheilige van deze basiliek. Zijn lichaam lag later in een zijkapel van de basiliek. Hij werd al vroeg vereerd in West-Europa.

Sebastiaan is de patroon of beschermheilige van onder andere de stervenden, ijzerhandelaren, pottenbakkers, tingeters, tuiniers, leerlooiers, kleermakers, soldaten, oorlogsinvaliden, boogschutters, brandweerlieden, steenhouders, jagers, en de internationale homobeweging.

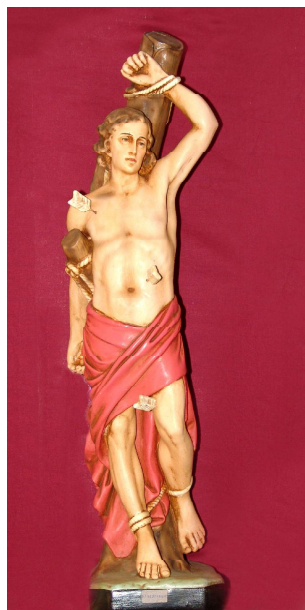
Verder was hij een van de zes pestheiligen: kinderen kregen zijn naam om onder andere pest, lepra, zweren en andere ziektes af te weren. Hij wordt gezien als helper in nood.

Sint-Sebastiaan is ook de patroonheilige van een aantal schuttersgilden, onder andere van de schuttersgilde van Schalbroek.

Sint-Sebastiaan is dan ook nadrukkelijk aanwezig in de gildezaal. Vooreerst is er een schilderij dat Sint-Sebastiaan afbeeldt met op de achtergrond de kapel van de Beukenboom .

In 2005 heeft de gilde een beeld van Sint-Sebastiaan aangekocht in Banneux dat een mooie plaats kreeg toegewezen in de gildezaal.

*Beeld van Sint-Sebastiaan
opgesteld in de gildezaal*

Sinds jaar en dag is ook in een nis aan de buitengevel van de gildezaal een beeldje van Sint-Sebastiaan te bewonderen. In 2005 werd een nieuw beeldje aangekocht omdat het oude beeldje beschadigd was.

Op de vlag staat Sint-Sebastiaan uiteraard ook afgebeeld. Zie verder in dit boek onder het volgende hoofdstuk 'Breuk en Vlaggen'.

Breuk en vlaggen

Breuk

De zilveren 'breuk' van de gilde, het 'gewaad', vormt een apart en zeer interessant luik in de geschiedenis van de gilde.

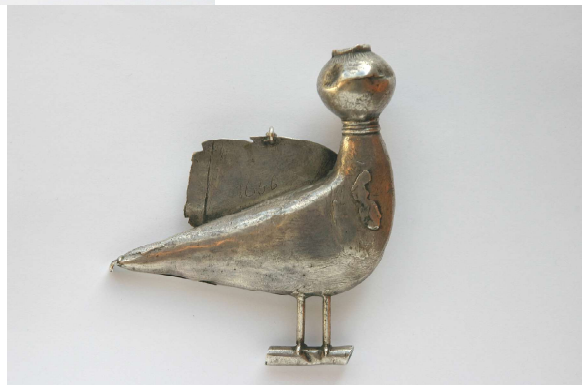

De zoektocht naar de goud- of zilversmeden, die de 18de eeuwse breuk maakten, leverde geen resultaat op. Heel wat kerkelijk zilver is afkomstig van Hasselt, waar eeuwenlang zilversmeden actief waren. De kans is dus groot dat ook de platen van de gildebreuk in onze provinciale hoofdplaats werden gemaakt.

Op elke plaat werden zilverstempels geklopt, maar door de jaren heen zijn de meeste door slijtage verdwenen. Een onderzoek door de Diestse stadsarchivaris Vandeven leverde geen nieuwe gegevens op, en daarna werden contacten zonder succes gelegd met het zilvermuseum Sterckshof aan de Hoofvunderlei 160 in Antwerpen-Deurne.

De unieke en waardevolle zilveren platen zouden met het oog op de toekomst best op een koningsgewaad worden vastgenaaid en een deskundige restauratie is tevens gewenst.

De zilveren vogel uit 1656 heeft letterlijk heel wat van zijn pluimen verloren. Door de eeuwen heen verdween niet alleen zijn kroontje. Aan de achterzijde werd het jaartal 1656 gekrast.

Volgt hierbij dan een overzicht van de diverse zilveren platen met hun vermeldingen:

1. 1720 Eerwaarde Heer P.F. Ceyskens, kapelaan
2. 1751 onbekende koning
3. 1752 Peeter Nys
4. 1755 Joannes Cloes
5. 1756 Henricus Ingelen
6. 1761 Joes Molders
7. 1770 Henricus Engelen
8. 1771 Joannes Van Ubbel
9. 1930 Gedenkplaat Eeuwfeest België

We gaan nu verder in op de diverse zilveren platen afzonderlijk. Opzoekwerk van Ria Lemmens en Koen Luts hebben in dit verband interessante informatie opgeleverd.

I. 1720 Eerwaarde Heer P.F. Ceyskens, kapelaan

ANNO
1720

Meesterteken van
een zilversmid

EERW H.P.F. CEYSSENS CAPL
NOTT HOOFTMAN EN KEYSER
VAN S SEBASTIAEN GULDE
TOT LUMMEN ANNO 1720

Op de oudste zilveren plaat uit 1720 vinden we een niet-geïdentificeerde zilverstempel.

Opvallend is dat de letter N soms in spiegelbeeld werd geslagen.

De 'Eerwaarde Heer Petrus Franciscus Ceyskens' was een Lummense kapelaan, en "NOTT" met het samentrekkingsteken boven de eerste T is de afkorting van 'notaris'. Er zijn meerdere vermeldingen dat hij de taak van notaris uitoefende om een centje bij te verdienen, want zijn loon als kapelaan was eerder karig. Hij schopte het dus volgens deze zilveren plaat in 1720 tot 'hooftman en keyser' bij de Sint-Sebastiaensgilde. Onze Lummense kapelaan werd in Koersel gedoopt op 31 oktober 1683 als zoon van Peter Ceyskens en Margareta Reynders.

De Lummense kerkelijke registers vertellen ons dat kapelaan Petrus Franciscus Ceyskens op 23 juli 1715 een eerste kindje doopte in Lummen en op 19 november 1724 schreef hij voor het laatst een doopsel in.

Aan de oostzijde van de kerk van Lummen-centrum bevindt zich de oude grafsteen van de moeder van kapelaan Ceyskens.

D.O.M.

HIER LIGHT BEGRAVEN
 MARGARETA REYNDERS WEDUWE
 WYLEN PEETER CEYSSENS STERFT
 DEN 4 JUNII 1718
 DEN STEEN HEEFT DOEN LEGGEN
 HAERE SOEN H. PHILIP FRANCIS
 CEYSSENS CAPELLAEN AL HIER

BIDT GOODT VOOR DE SIELEN

In het testament van E.H. Ceijssens kunnen we het volgende lezen :
 18.02.1719 Testament van E.H. Ceijssens, kapelaan van Lummen, ziek in bed liggend, vermaakt aan zijn broer Jan vooreerst een blook in Koersel genaamd "den Melleman", een broek in Koersel genaamd "het Lanckvondercken" en de helft van zijn winning in Tessenderlo gelegen. De andere helft van de winning is voor zijn broer Matthijs Ceijssens. Vermaakt aan zijn broer Bernard Ceijssens een pistool of 15 gulden eens, een pistool eens aan de erfgenamen van Peeter Reckers. 100 gulden kapitaal, die hij te trekken heeft van de erfgenamen Peeter Reckers, moeten dienen tot lafenis van zijn ziel. De broers Jan en Mathijs moeten samen de schulden betalen, o.a. schulden gemaakt voor de moeder, en het resterende loon aan de vrouw van Joris Tullen als gewezen dienstmeid van de testateur. Hij maakt aan zijn tegenwoordige dienstmeid Adriaen Dehaes voor trouwe dienst 9pattacons. Tekent: 'Peterus Franciscus Ceijssens, presbiter'.

De originele tekst vindt u in de bijlage achteraan in dit boek.

2. 1751 Een zilveren plaat van een 'onbekende' koning

Deze plaat is beschadigd: het bovendeele is afgebroken, net op de plaats waar de naam van de koning gestaan heeft.

KONINCK VAN St
 SEBASTIAENS
 GULDE TOT LUMMEN
 A 1751

3. 1752 Peeter Nys

Het betreft hier een plaat met een merkteken van een zilversmid.

Meesterteken van
een zilversmid

PEETER NYS KONINCK
VAN St SEBASTIAENS GULDE
TOT LUMMEN
A° 1752

Peter Nijs woonde in het dorp. Hij werd in Lummen gedoopt op 11/12/1713 als zoon van Henri en van Gertrude Vannerum. Hij trouwde met Anna Claes, dochter van Martin en van Geertruydt van Velck, op 26/09/1740. Hij kreeg met haar zes kinderen. In 1743 en 1748 leende hij telkens 200 guldens en in 1751 schafte hij zich in Oosterhoven een stuk land in het Limelaer' aan. In 1754 werden huis, stallen en schuur, ook op het Oosterhoven binnen vrijheid gelegen, zijn eigendom. Hij kocht het goed op hypotheek. Hij overleed op 27/03/1760. Op 17/02/1763 had zijn weduwe geldzorgen en vroeg toestemming aan de schepenbank om een stuk land in Zonhoven te mogen verkopen, dat haar man van zijn ouders erfde. Op 05/05/1764 is ook Anna overleden. Haar kinderen verdeelden de erfenis op 03/10/1765.

Zie ook de tekst (3) in de bijlage.

4. 1755 Joannes Cloes

**JOANNES CLOES
HOOFTMAN ALFERIS
ENDE CONINCK
VAN ST SEBASTIAEN
GULDE TOT LUMMEN
1755**

(Noot: hooftman alferis = hoofdman van de vendelzwaaiers)

Er leefden in die tijd in Lummen al veel mensen met de naam Cloes en Claes. Het valt niet te bepalen om welke Joannes Claes het precies ging.

In bijlage 4 een lijstje met gegevens over personen die mogelijk deze Joannes Cloes zouden kunnen zijn.

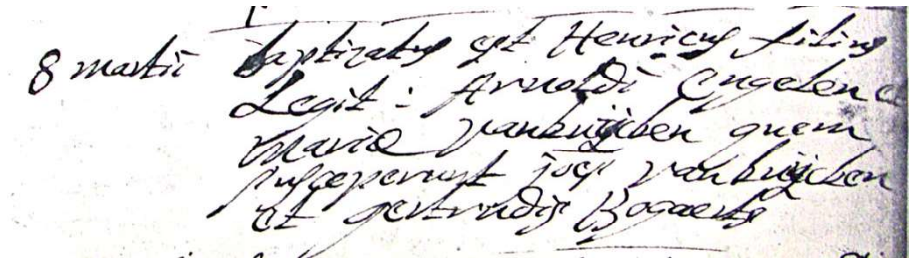
5. 1756 en 7. 1770 Henricus Ingelen of Engelen

**HENRICUS INGELEN
KONINCK
VAN St SEBASTIAENS GULDE
TOT LUMMEN
A° 1756**

**HENRICUS ENGELEN
CONINCK
VAN S. SEBASTIAEN
GILDE
TOT LUMMEN
1770**

Henricus werd in Beringen gedoopt op 08.03.1735 als zoon van Arnold Engelen en Maria Van Kuijken. Hij trouwde op 18-jarige leeftijd en men kan zich afvragen hoe hij aan het geld raakte om die twee zilveren platen te bekostigen. Bij de volkstelling van 1796 woonde in 't dorp het gezin Engelen/Vanuytrecht. Henric Engelen was herbergier en zijn kinderen heetten Paulus (25), Elisabeth (20), Theresia (17) en Mathijs (14).

Uittreksel uit de doopakte van Henricus Engelen

Hendrik Engelen was burgemeester van Lummen op 16.02.1786. In die tijd was men dienend burgemeester voor een jaar, daarna had men nog gedurende een jaar een opdracht als oud-burgemeester.

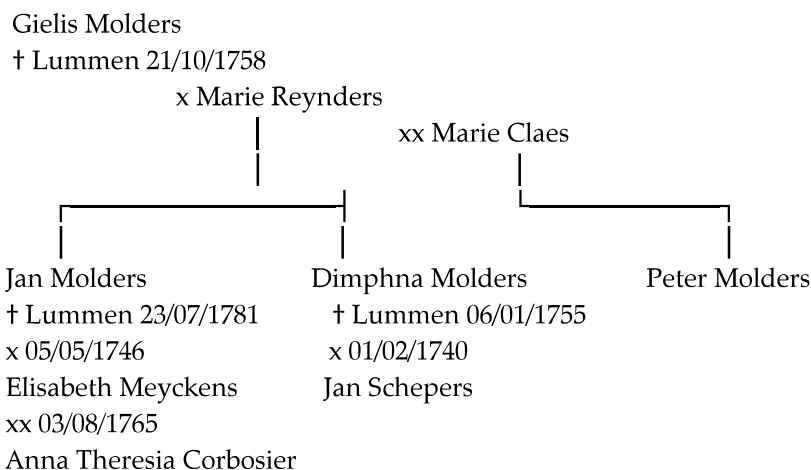
6. 1761 Joes Molders

**JOES MOLDERS CONINCK
EN ALFER VAN SINT
SEBASTIANUS GILDE
TOT LUMMEN
1761**

(Noot : alfer = vendelzwaaijer)

Schematisch kan de familierelatie zo voorgesteld worden:

8. 1771 Joannes Van Ubbel

IOANNES VAN UBBEL
CONINCK
VAN ST SEBASTIAEN
CAMER TOT LUMMEN
1771

Joannes Van Ubbel is gedoopt te Lummen op 04/09/1739 en hij overleed te Lummen op 08/09/1778.

Hij is waarschijnlijk de enige van de vermelde koningen die in Schalbroek zelf woonde. Hij was een tijdlang schansmeester van Schalbroek.

Hij is ongehuwd en bij zijn overlijden doen zijn zusters en broers aangifte van de nalatenschap bij de schepenbank. Ze deden 'relievement', betaalden de erfenisrechten en kwamen zo in het bezit van de goederen. Enkele tijd later verkochten zij de geërfde goederen.

Beide verrichtingen zijn teruggevonden in de akten van de schepenbank van Lummen. Een afschrift hiervan kan men nalezen in punt 6 en 7 van de bijlage.

9. Gedenkplaat Eeuwfeest België

Bij het eeuwfeest van België in 1930 was er op 15 augustus in Hasselt een herdenkingsplechtigheid. De schuttersgilden die aan de feestelijkheden deelnamen kregen een zilveren herdenkingsplaat. Ook deze werd op het koningsgewaad aangebracht.

Vlaggen

*Het deel van de vlag dat
bij de brand gespaard
bleef*

De eerste vlag uit de 17de eeuw, waarop de vermelding 1656, ging helaas gedeeltelijk verloren bij de brand van het gildehuis in 1933. Als bij wonder bleef de afbeelding van de patroonheilige Sint-Sebastiaan echter gespaard. Het gedeelte van de vlag werd verwerkt in de nieuwe vlag, die in 1933 werd aangekocht. Het werd een volledig gele vlag met zwarte leeuw.

Deze gildevlag met de leeuw ging verloren tijdens of na de Tweede Wereldoorlog. In 1988 werd ze echter teruggevonden in Stevoort en aan de Gilde terugbezorgd.

In 1952 werd er een derde vlag aangekocht, ter vervanging van de vlag die was verloren gegaan.

Het was een eenvoudig ontwerp met de afbeelding van Sint-Sebastiaan als Romeins soldaat. Deze werd 'op doek' geschilderd door Lizette Kempeneers (°17/01/1929) uit Heusden.

In 1991 werd dan opnieuw een andere vlag aangekocht. Het werd bijna een kopie van de vlag uit 1952 maar met enigszins andere kleuren.

Trommel

Over de oorsprong, datum van aankoop van de trommel zijn geen gegevens bekend. Op een foto uit 1937 staat wel een andere trommel afgebeeld.

*Detail uit een foto van
1937*

Foto van vlaggenstok met gespreide vlag, genomen na het koningschieten. Vaandeldrager Martin Blommen, koning Nico Mechelmans en koningin Maria Claes (1998). Op de foto hiernaast kan men een detail van de hellebaard zien. Bij rouwplechtigheden wordt hieraan een zwarte wimpel bevestigd.

Onderstaand een overzicht van de schietstanden in Schalbroek in 1994 met beeld van een schutter in actie. De paraplu dient om de schutter af te schermen van het invallend zonlicht dat mogelijk hinderlijk kan zijn bij het zuiver mikken op de klep. Overigens zouden later dat jaar de werkzaamheden starten tot oprichting van volledig nieuwe schietstanden (zie volgend hoofdstuk).

Gildezaal en schietstanden

In 1933 ontstond er brand in het huis van Raymaekers. Het gildehuis van voorzitter Alfons Poelmans (1871-1963) dat er dichtbij stond brandde mee af. Het werd opnieuw opgebouwd en bleef dienst doen als gildehuis. A. Poelmans woonde in de Populierenstraat 28 (huidige nummering) waar nu de vroegere DJ Gilbert gebouwd heeft, dus op de westelijke hoek van de Populieren- en Willekensbergstraat.

De schuttersboom stond toen op het driehoekige stukje grond met de eikenbomen in de Gildestraat, naast het huis nr. 2 (huidige nummering) Het straatje dat van dit 'eilandje' naar de Schalbroekstraat loopt tegenover de nieuwe Belokenstraat is een restje van de weg Lummen-Linkhout zoals die in 1845 nog liep.

Er is geen enkele aanwijzing waar het gildehuis zich bevond voor 1933 . In sommige krantenknipsels wordt soms een of ander Schalbroeks café vermeld als 'lokaal van de gilde'. Het is echter niet duidelijk of daar dan alle activiteiten doorgingen of dat men daar vertrok.

Het huidige lokaal in de Meeuwenstraat werd in 1957 in gebruik genomen. Dat jaar ging het gildefeest voor de eerste maal door in de nog niet afgewerkte zaal. Toen was de zaal wel veel kleiner dan nu .

De schietingen gingen nog enkele jaren door in de Gildestraat. Pas in 1966 werd een eerste schietboom geplaatst aan de zaal in de Meeuwenstraat. Die stond toen voor de zaal, aan de rand van de Meeuwenstraat

*Koning en koningin
1979, maar let vooral op
de zaal en de
schietstanden*

In 1966 werd twee metalen bomen geplaatst op het grasveld naast de zaal. In 1982-1983 werden de schietbomen verplaatst omwille van de aanbouw van een prefab paviljoen aan het stenen gedeelte van de zaal.

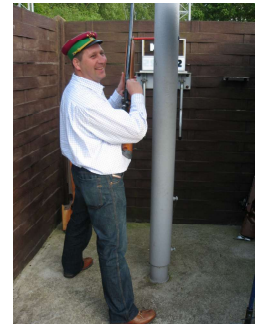
3/9	Uitgave 10 rijkse-10 schietbomen	42.621,25	15/11	Uitgave 13 m. jaer	39.581,25
		- 57,50			67,92
3/9	Inkomsten 8 rijkse	42.563,75	3/12	Uitgave schietbomen lamme	39.513,33
		24,00			750,00
3/9	Uitgaven schijven 10 rijkse	42.587,75	16/12	Inkomsten elektriciteit Vogelstokken	38.763,33
		3,00			100,00
9/9	Inkomsten nieuw tafels-Meele	42.584,75	30/12	Uitgave elektriciteit	38.863,33
		100,00			59,00
15/9	Uitgave 2500 kogels	42.684,75	30/12	Uitgave belant.-hardastuk-inden	38.804,33
		1.953,50			545,00
23/9	Inkomsten lidgeld-Meeleman	40.731,25	30/12	Inkomsten lidgeld Konvetswoud	38.259,33
		60,00			600,00
9/10	Inkomsten nieuw tassen, Elens E.	40.791,25	30/12	Inkomsten Horion-10 Mele	38.859,33
		20,00			40,00
13/10	Uitgave nieuw schietbomen	40.811,25	30/12	Inkomsten lidgeld Konvetswoud	38.899,33
		17.50,00			120,00
13/10	Inkomsten nieuw 2nd Bronche	39.061,25	30/12	Uitgave helpen Damiël, Havel	39.019,33
		700,00			150,00
13/10	Inkomsten kogels Blommen, M.	39.761,25	30/12	Inkomsten lidgeld Konvetswoud	38.869,33
		120,00			120,00
9/11	Uitgave bron 11 november	39.881,25	30/12	Inkomsten lidgeld Konvetswoud	38.989,33
		240,00			120,00
17/11	Uitgave elektriciteit 2x maand	39.641,25			39.109,33
		60,00			
		39.581,25			
<u>E I N D E 1966</u>					

Uittreksel uit het kasboek van einde 1966 met de uitgaven voor de nieuwe schietbomen

In 1994-1995 werden de metalen bomen verwijderd en werden vijf tv-pylonen geplaatst met kogelvangsers en verlichting.

Na de bouw van de zaal in 1956 werd er binnen en buiten nog flink gewerkt en geïnvesteerd. Het kleine zaaltje van toen had een kleine kelder met daarboven een podium. Bij de laatste verbouwing is dat versleten podium afgebroken en de kelder gedempt. Nu is op die plaats de voorraadruimte. Het prefab gebouw zorgde in 1982-1983 voor een flinke uitbreiding van de beschikbare ruimte en maakte het mogelijk een mooie keuken met de nodige toestellen in te richten.

Ook rond de zaal werden verfraaiingswerken uitgevoerd. Vrijwel alles werd door de leden zelf gedaan. In 2006 werd nog een strook grond bijgekocht van de familie Elens.

Koning 2006 Peter Vandevenne in actie aan de huidige schietstanden

Martin Blommen is sinds jaar en dag begaan met het onderhoud van de schietstanden, samen met Emiel Blommen

Vele handen maken licht werk bij het leggen van klinkers aan de zaal in 1998

Sociaal-culturele aspecten

Anno 2006 is de gilde een vereniging met 200 leden.

Naast de schuttersactiviteiten in competitieverband probeert de gilde ook op te treden als motor van het sociaal leven in Schalbroek. Dit gebeurde in het verleden op diverse wijzen zoals de organisatie van kaartwedstrijden of kienwedstrijden, de organisatie van reizen, wandelingen en dergelijke meer. Belangrijk ook is het tegen democratische prijzen ter beschikking stellen van de zaal voor diverse feesten of activiteiten in de lokale gemeenschap. Laat ons nu eens wat verder ingaan op een aantal gilde-activiteiten.

Rol in het religieuze leven

Banneux-processie begin jaren '50

V.l.n.r.: Jos Mechelmans, ?, †Marcel Vande Velde, ?, †Louis Baerts, Eugeen Herteweg, ?, †Alfons Steegmans

Van oudsher vervullen de gilden een rol in het religieuze leven in de gemeenschap. Zo werd van de gilden verwacht dat ze deelnamen aan processies. Klassiek ook was de gildemis ter gelegenheid van Schalbroek-kermis.

Ook bij de priesterwijding van Pater R. Mechelmans (zie hoofdstuk 'Geestelijken' in deel 1) was de gilde van de partij.

De gebedswake voor de overledene aan de vooravond van de begrafenis ging tot voor enkele jaren altijd door in de gildezaal. Nu wordt de gildezaal af en toe nog gebruikt voor gebedswakes. Daarnaast probeert een delegatie van de gilde ook aanwezig te zijn bij jubilea en dankvieringen van gildebroeders. Vanzelfsprekend zijn de leden van de gilde, met vlag en gildepet aanwezig op de begrafenis van een gildelid.

Een ontroerde Alfons Cox wordt gelukgewenst bij zijn gouden bruiloft in 1974

31 juli 1955 Klokkenfeest

Deze schaal, die nog in onze gildezaal aanwezig is werd geschonken door de parochie aan alle verenigingen die hadden deelgenomen aan het "Klokkenfeest"

DE GILDEN EN FOLKLORE

Te 16 u. werd op de betonbaan een folkloristische stoet gevormd, waarin verschillende voertuigen van rond de jaren 1900 meereiden.

Een uitzonderlijke volkstoeeloop stroomde samen langs de wegen van het centrum, waar de stoet voorbijtrok.

Negen schuttersgilden stapten mee op. Van de verschillende folkloristische groepen waren de automobielvoerders van 1896, de jachtgroep, de hoge fietsen en 't wandelende boerenpaar en de kasteeldame en kindermid met hun kinderwagens; evenals de hondenkarren en marktkoetsen 't best getypeerd.

De Cameraman van Televisie - Brussel nam vooral de eigenaardige auto onder de lens. Bij de aankomst van de stoet op 't feestplein renkte Z. E.H. Pastoor Cuppens herdenkingsplaten uit aan de deelnemende gilden.

Alhoewel in volle oogsttijd, de gilden minder tijd hebben kunnen besteden aan de voorbereiding van de folkloristische stoet mag het een zeer geslaagde proeve van folklore genoemd worden, waarvan heden dinsdagavond te 7 uur 30 een reportage wordt uitgezonden langs Televisie - Brussel. Het was de oude Kempen die herleefde.

Er zwermde zondagavond nog een talrijke menigte volk op de volksfeesten, waar benevens allerlei attracties, de acrobaten Jumiëljo en de malsjes der technische school voor afwisseling zorgden.

V.l.n.r.: Alfons Pollaris,
Albert Steegmans, Vital
Mechelmans

V.l.n.r.: Frans Blommen,
Georges Steegmans,
René Mechelmans,
Martin Blommen,
Vital Mechelmans

Georges Steegmans,
Frans Blommen
Ferdinand Deferm,
Albert Steegmans,
Roger Kempeneers,
Louis Vanschoren,

Pinksterkermis

Zoals al beschreven in het hoofdstuk 'Kermis en carnaval' in deel een en in het hoofdstuk 'geschiedkundige kroniek' in deel twee vormt pinksterkermis een van de jaarlijkse hoogtepunten in Schalbroek. De gilde probeert dan een meerdaags kermisprogramma aan te bieden. Over de wielkerkers hebben we het hoger al gehad. En de legendarische bals van de jaren tachtig met onder meer dj Gilbert of de meestal spannende voetbalmatches op het vroegere terrein van 'de Wrakken' zijn er tegenwoordig niet meer. Maar geschoten wordt er nog volop tijdens de kermisdagen: schutterskoning, kermiskoning, prijschieting, dat is een traditie van meer dan 50 jaar en dat bewijst volgend krantenartikeltje.

13/05/1952 - LUMMEN

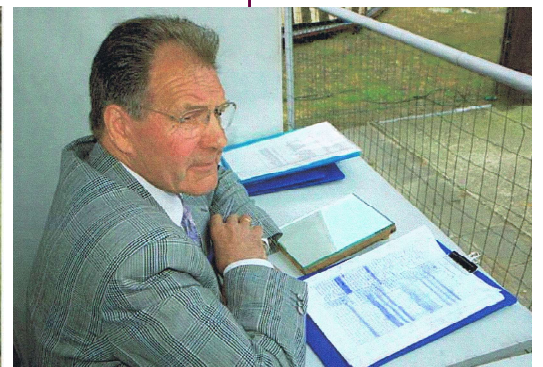
SCHALBROEK-KERMIS – Gedurende de Pinksterdagen vieren de inwoners van Schalbroek naar aloude traditie hun jaarlijkse gehuchtfermis. De schuttersgilde houdt op tweede Pinkstdag, dus Maandag 14 Mei te 17 u. haar koningschieting en op Dinsdag 15 Mei eveneens te 17 u. prijschieting. Telkens komen de leden samen in het Gildehuis bij Desiré Vanmechelen te 16 uur.

De scherpshutters en ook de amateurs krijgen gelegenheid genoeg hun kunde te tonen.

Het koningschieten is voor de echte schutters natuurlijk het hoogtepunt van het jaar. Het is elk jaar weer een spannende strijd voor de hoogste eer.

In het hoofdstuk 'Schuttersresultaten' vindt u een lijst van alle schutters die er sinds 1952 in geslaagd zijn de titel van koning of koningin binnen te halen.

De schieting voor de titel van kermiskoning staat uiteraard open voor alle leden. Wie er in slaagt de houten vogel naar beneden te schieten mag zich voor een jaar kermiskoning noemen.

Jef Clerckx houdt nauwkeurig de stand van zaken bij tijdens het koningschieten en Emiel Blommen stelt de schutters op hun gemak terwijl hij de kogels aanreikt

Hoewel het kermis- en foerleven sterk verminderd is tijdens de laatste jaren, tracht de gilde toch ieder jaar foorkramers uit te nodigen met enkele attracties. Gelukkig slaagt de gilde er meestal in om de familie Julien naar Schalbroek te halen. Zo krijgt 'Sinksenkermis' wat extrakleur en ambiance. De gilde zorgt er dan voor dat de kinderen een half uurtje gratis op de paardenmolen mogen rijden en daarna krijgen de kinderen wat snoep.

Op kermismaandag gaat het traditionele koningsmaal door. Alle gildeleden kunnen dan aanschuiven voor een broodmaaltijd met gekookte eieren. Het is een gebruik dat al werd ingevoerd toen de gilde na de Tweede Wereldoorlog opnieuw herleefde. Het is allicht gebaseerd op een gebruik dat voordien ook al bestond.

Mossel­feest

Het jaarlijks mossel­feest in de maand februari is ook een jarenlange traditie. Meerdere honderden deelnemers verorberen dan meer dan 500 kg mosselen en vele tientallen ‘halve hanen’ en vidés. Zulke organisatie kan alleen maar plaatsvinden dankzij de belangeloze inzet van zowat 50 vrijwilligers.

Gildefeest

Tijdens het jaarlijks gildefeest in november komen meer dan 100 gildeleden en hun partner samen voor een feestmaal in een gezellige sfeer.

Tijdens het gildenfeest
2004.

Elk jaar worden verdienstelijke leden gehuldigd tijdens het ledenfeest. Alle leden die een bijzondere prestatie leverden voor de Gilde of 40 dan wel 50 jaar lid zijn worden gevierd.

In 1985 werden Alfons Steegmans (50 jaar lid), Jozef Poelmans (60 jaar lid) en Albert Vanwetswinkel (30 jaar schatbewaarder) gevierd

Hierbij foto's van de huldigingen van de voorbije jaren.

1997:

Zittend v.l.n.r.: Gusta Bervoets, Mariette Breels, Maria Claes, †Stefanie Deferm, Amelie Kempeneers.
Staannd v.l.n.r.: René Luts, † Jos Schraepen, Jozef Clerckx, Eugene Morren, Albert Steegmans

2002:

V.l.n.r.: Vital Mechelmans, Jozefine Rodiers, Marcel Deferm, Goedhuys, Madeleine Steegmans, Charel Baerts, Hilda Baerts, Romain Vanrompay, Anaïs Bosmans, Jules Baerts

2003:
Marcel Steegmans,
Wanda Wilczek,
mevr. Cams,
Romain Cams

2004:
Sylva Witters,
Jozef Bervoets

2005:
V.l.n.r.:
Renate Demeer,
Fernand Vanderaerden,
Peter Vandevenne,
Georges Vanwetswinkel,
Felix Beelen, Lucienne
Grieten, Monique
Vanwetswinkel, Frans
Swinnen, Bernadette
Mechelmans

Gehuchtencompetitie

In Lummen worden af en toe competities georganiseerd tussen de gehuchten, (sport, quiz en dergelijke). Hierbij treedt de Gilde vaak op als vertegenwoordiging van Schalbroek.

Deze joker gebruikte Schalbroek bij de competitie tussen de Lummense gehuchten in 1982. De tekeningen geven beelden weer van Schalbroek. De vijvers, de Grote Molen, het kapelletje van de Bovenstraat en de Gildezaal. Merk op dat hier enkel maar het stenen gebouw afgebeeld staat en nog niet het prefab gedeelte.

In 2006 nam een ploeg van Schalbroek deel aan de quiz, ingericht door het feestcomité van de gemeente Lummen.

Petanque

In 1994 werden op vraag van de gilde twee petanquebanen aangelegd achter de gildezaal. Een groepje vrienden komt hier regelmatig een spelletje petanquen en ook een aantal leden van de gilde proberen af en toe een balletje te werpen. Zelfs de mensen die de zaal huren voor een familiefeestje weten al dat ze best de petanqueballen in de auto leggen als ze naar onze zaal komen.

Uit de krant van mei 1994: plechtige opening van de petanquebanen.

Schuttersresultaten

De schuttersgilde Sint-Sebastiaan Schalbroek heeft doorheen haar geschiedenis ook talrijke mooie resultaten op sportief vlak geboekt. De beste uitslagen in teamverband werden echter behaald eind jaren 1970, in de loop van de jaren 1980 en begin jaren 1990. Toen werd Schalbroek in competitieverband alom gevreesd op lokaal en provinciaal vlak.

Titels Provinciaal Verbond

WEDSTRIJDEN PER PLOEG

De wisselbeker 'provinciaal juweel' voor ploegen werd driemaal gewonnen namelijk in 1982, 1989 en 1994.

Provinciaal juweel 1994

Het provinciaal kampioenschap voor ploegen werd van 1966 tot 1990 betwist in een competitie over drie wedstrijden. Sint-Sebastiaan Schalbroek won dit kampioenschap in 1984, 1985 en 1990. Bovendien waren we twee keer tweede in de jaren 1982 en 1987 en derde in 1986.

In de competitie over vier wedstrijden, die vanaf 1978 werd opgestart, wonnen we driemaal: in 1984, 1990 en 1994. Onze gilde werd ook nog zesmaal tweede: in 1980, 1982, 1985, 1986, 1988, 2006 en tweemaal derde: in 1987 en 2003.

Provinciale titels 1984
en 1990

INDIVIDUELE WEDSTRIJDEN

In de jaarlijkse wedstrijd voor provinciaal koning wisten drie schutters van onze gilde vijfmaal een ereplaats te behalen. Geert Mechelmans was provinciaal koning in 1990 (Paalstraat) en haalde het jaar nadien een derde plaats in Zutendaal. Tony Kesteloot deed hem dat in omgekeerde volgorde na. Na een derde plaats in 1993 te Brellaar wist hij zich tot provinciaal koning te schieten in 2006 te Meldert. In 2003 haalde Dirk Clerckx een tweede plaats in Spouwen.

Ook onze dames "stonden hun mannetje". Maria Claes haalde de provinciale titel van koningin binnen in 1988 in Geneiken en Rita Marx was derde in 2004 in Schalbroek.

Wat betreft de provinciale kampioentitel eindigde Vital Mechelmans derde in 1982 te Laren en Jurgen Bostijn behaalde in 1994 de eerste plaats in Gestel. In 1990 werd Vital Mechelmans derde in het provinciaal kampioenschap senioren heren te Schulte en in 1993 werd hij tweede te Mellaer.

In het provinciaal kampioenschap der jongeren (meisjes) werd An Blommen in 1983 tweede in Oostereinde.

Bij de jongeren (jongens) leverde onze jeugd destijds een schitterende prestatie. Vier opeenvolgende jaren van 1979 tot 1982 werd de titel telkens naar Schalbroek meegebracht: 1979 (Kamerlo) Stefan Mechelmans, 1980 (Geenhout) Geert Mechelmans, 1981 (Ubbersel) Pedro Baerts, 1982 (Winterslag) Danny Vanrompay. Kris Vanrompay werd in 1982 ook nog tweede.

In 1992 werd Kristof Rediers derde in Meelberg en in 1994 legde Sven Blommen beslag op de tweede plaats in Genk.

In 2000 werd Jonathan Vanwinge provinciaal prins blokschieten in Hulst.

Titels Verbond Lummen

Het Verbond Lummen werd in 1971 formeel opgericht. Het verbond telde oorspronkelijk 17 gilden. Door stopzetting van de activiteit bij enkele gilden zijn er nu nog 15 gilden, ingedeeld in Groep Noord en Groep Zuid.

In 1951 werd door toedoen van de toenmalige burgemeester Ridder de Fabribeckers de eerste keizerschieting in Lummen ingericht. Pas sinds 1981 is er ook een wedstrijd voor dames (keizerin).

WEDSTRIJDEN PER PLOEG

Niet minder dan zeven maal werd St.-Sebastiaan Schalbroek kampioen van het Verbond Lummen, m.n. in 1978, 1979, 1982, 1983, 1985, 1986 en 1988.

Enkele foto's als
Kampioen Verbond
Lummen
1978, 1982,
1983, 1988

INDIVIDUELE WEDSTRIJDEN

De keizer van het verbond Lummen kwam vier maal uit onze gilde.

Al in 1954 werd Charel Baerts keizer van Lummen in Laren (zie hoger). Pas 32 jaar later sleepte Vital Mechelmans de 2de keizertitel in de wacht voor Schalbroek in Thiewinkel. In 1996 behaalde Jurgen Bostijn de titel in Geneiken en in 2000 was Geert Mechelmans de beste van alle koningen. In 2005 behaalde onze koningin Rita Marx de titel van keizerin.

Titels Verbond Lummen-Beringen

Keizerin verbond Lummen-Beringen :
1987 : Maria Claes

Keizer verbond Lummen-Beringen :
1980: Jean-Paul Vanrompay
1981: Ivo Koekelkoren
1984: Stefan Mechelmans
1985: Geert Mechelmans

*Keizer Verbond
Lummen -Beringen
1984 en 1985*

Nationale titels

In 1994 werd het initiatief opgestart om een nationale koningschiëting te organiseren.

Schuttergilde Sint-Sebastiaan heeft daaraan enkele malen deelgenomen en het mooiste resultaat werd op individueel vlak geboekt door Geert Mechelmans. Hij werd in Halen op 1 oktober 2000 nationaal koning en dan voor de gelegenheid nog wel met boogschieten. Schalbroek behaalde daar ook de eerste plaats als ploeg.

Deze trofeeën hebben inmiddels een mooie plaats gekregen in de gildezaal

Tijdens het nationaal koningschiëting in Lommel op 7 oktober 2001 werd een derde plaats gehaald in de wedstrijd per ploeg.

In 2003 ging dit evenement door in Meldert.

Koningen, koninginnen en Bestuur

Lijst van koningen en koninginnen sinds 1952

Jaartal	Koning	Koningin
1952	Reynders Louis (1)	
1953	Mechelmans René (1)	
1954	Baerts Charel	
1955	Kempeneers Roger	
1956	†Poelmans Pieter	
1957	Baerts Jules	
1958	†Blommen Frans	
1959	Mechelmans Vital (1)	
1960	Baerts Jozef (1)	
1961	Reynders Louis (2)	
1962	†Vanwetswinkel Eugène	
1963	Reynders Louis (3)	
1964	Reynders Henri	
1965	Mechelmans René (2)	
1966	Mechelmans Vital (2)	
1967	Reynders Louis (4)	
1968	Vanrompay Georges	
1969	Baerts Jozef (2)	
1970	Baerts Jozef (3)	
1971	Clerckx Jozef	
1972	Baerts Jozef (4)	
1973	Mechelmans Vital (3)	Stockmans Rita
1974	Mechelmans Vital (4)	Claes Maria
1975	Baerts Jozef (5)	Claes Maria
1976	Blommen Martin	†Claes Gusta
1977	Morren Valère	Claes Maria
1978	Goossens Ludo	Claes Maria
1979	Koekelkoren Ivo (1)	Vandevelde Maria
1980	Vanrompay Jean-Paul (1)	Claes Maria
1981	Koekelkoren Ivo (2)	Claes Maria
1982	Vanrompay Jean-Paul (2)	Blommen An
1983	Mechelmans Vital (5)	Blommen An
1984	Mechelmans Stefan	Claes Maria
1985	Mechelmans Geert (1)	Claes Maria
1986	Mechelmans Vital (6)	Claes Maria
1987	Kesteloot Tony (1)	Claes Maria
1988	Baerts Corry	Claes Maria
1989	Mechelmans Geert (2)	Claes Maria
1990	Kesteloot Tony (2)	Blommen An
1991	Clerckx Eric	Bosmans Anaïs
1992	Mechelmans Geert (3)	Claes Maria
1993	Mechelmans Vital (7)	Claes Maria
1994	Blommen Frans	Bosmans Anaïs
1995	Kesteloot Tony (3)	Claes Maria
1996	Bostijn Jurgen (1)	Claes Maria
1997	Bostijn Jurgen (2)	Claes Maria
1998	Mechelmans Nico	Claes Maria

1999	Vanwetswinkel Georges	Claes Maria
2000	Mechelmans Geert (4)	Claes Maria
2001	Mechelmans Vital (8)	Claes Maria
2002	Clerckx Dirk	Claes Maria
2003	Vanwetswinkel Andy	Marx Rita
2004	Clerckx Jozef (2)	Marx Rita
2005	Kesteloot Tony (4)	Marx Rita
2006	Vandevenne Peter	Claes Maria

Alle koningen en koninginnen sinds 1952 verzameld in 2006.

V.l.n.r. gehurkt: Nico Mechelmans, Geert Mechelmans, Stefan Mechelmans, Jean-Paul Vanrompay, Andy Vanwetswinkel, Henri Reynders, Georges Vanrompay, Jozef Clerckx, Georges Vanwetswinkel, Corry Baerts, Tony Kesteloot, Valère Morren

Staand: Charel Baerts, Louis Reynders, Martin Blommen, Frans Blommen, Anaïs Bosmans, Jules Baerts, Rita Marx, Dirk Clerckx, Rita Stockmans, Jurgen Bostijn, An Blommen, Peter Vandevenne, Maria Claes, Roger Kempeneers, Jozef Baerts, Eric Clerckx, Vital Mechelmans, René Mechelmans

Overleden: Pieter Poelmans, Frans Blommen-Poelmans, Eugène Vanwetswinkel, Gusta Claes

Ontbreekt: Maria Vandavelde

1953

1954

1966

1973

1974

1975

1976

1977

1978

Bestuur

Samenstelling van het bestuur augustus 2006

Peter Vandevenne	(voorzitter)
Stefan Mechelmans	(secretaris)
Dirk Clerckx	(penningmeester)
Vital Mechelmans	(schuttersafgevaardigde en wapenmeester)
Martin Blommen	(wapenmeester en vaandeldrager)
Emiel Blommen	(wapenmeester)
Jef Bervoets	(zaalbeheerder)
Georges Vanwetswinkel	(verantwoordelijke jaarlijkse wielers)
Jef Clerckx	(vaandeldrager)
Maria Claes	
Luc Vanesch	
Peter Jamin	

Vlnr: Staande: Dirk Clerckx, Stefan Mechelmans, Luc Vanesch, Peter Jamin, Peter Vandevenne, Georges Vanwetswinkel, Emiel Blommen

Zittend: Jozef Clerckx, Vital Mechelmans, Maria Claes, Jozef Bervoets, Martin Blommen

Het bestuur is de motor van de dagelijkse werking van de gilde. Talrijke aspecten komen hierbij kijken : financiële zaken, ledenbeheer, juridische aspecten en diverse vergunningen, verzekeringen, wapenbeheer en schuttersaangelegenheden, zaalverhuur, materiaalbeheer, technische zaken en nutsvoorzieningen, organisatie van activiteiten zoals de wielers, het mosselweekend en schietwedstrijden, en zovele zaken meer. Ieder bestuurslid heeft hierbij zijn of haar specifieke taak en inbreng.

Ook het onderhoud van de zaal mag hierbij niet vergeten worden. Daarvoor wordt beroep gedaan op een team van vrijwilligers dat al jaren instaat voor een piekfijn onderhoud van de gildezaal.

V.l.n.r. Maria Poelmans, Martin Blommen, Paula Blommen, Sylva Witters, Jozef Bervoets en Paula Verboven vormen de 'poetsploeg'. Jozef is tevens zaalbeheerder.

Groepsfoto gemaakt op 5
juni 2006 tijdens
'sinksenkermis'

Zittend op de grond : Clerckx Eric, Laeveren Luca, Severeyns Dominique, Laeveren Sven, Peters Julie, Maris Liesbeth, Luts Lore, Beelen Charlotte, Beelen Emeli, Vandevenne Noa, Sabo Daan, Mechelmans Simon, Mechelmans Eva, Luts René, Luts Stijn, Vanrompay Mitchel, Kesteloot Tony

Zittend op stoel : Blommen Paula, Poelmans Maria, Meert Lieze, Bosmans Anais, Blommen Frans, Baerts Maria, Marx Rita, Blommen Martin, Clerckx Jozef, Vandevenne Peter, Claes Maria, Vanwetswinkel Georges, Vanwetswinkel Willy, Schevenels Lies'l, Vanwetswinkel Gwendoline

Staan : Mechelmans René, Vanwetswinkel Monique, Bervoets Gusta, Janssen Pieter, Grieten Lucienne, Vandiest Simone, Decock Rita, Coenen Georges, Kempeneers Roger, Blommen Emiel, Cupers Paula, Vandereyt Rita, Blommen Luc, Jordens Kevin, Blommen Ann, Rednag Elza, Baerts Jef, Vanesch Luc,

Vlaeyen Marc, Ghijs Chris, Vanwetswinkel Kevin, Michiels Ellen, Baerts Amelie, Schevenels Richard, Delande Viviane, Vanrompay Linda, Beelen Felix, Verboven Paula

Staan op stoel : Baerts Charel, Reynders Louis, Mechelmans Vital, Rodiers Fien, Vanrompay Georges, Bervoets Jozef, Baerts Jules, Blommen Laura, Koekelkoren Jozef, Steegmans Sylvain, Cams René, Ghijs Roger

Bovenste rij : Theunis Diane, Mechelmans Stefan, Morren Valère, Koekelkoren Ivo, Clerckx Dirk, Vanwetswinkel Andy, Vanrompay Jean-Paul, Vandeloek Hilde, Sabo Dirk, Luts Bart, Colemont Willy, Ulburghs Piet, Mechelmans Geert, Mechelmans Nico

Anno 2006 is de schuttersgilde Sint-Sebastiaan een bloeiende vereniging die probeert een actieve rol te vervullen in het sportief en sociaal-cultureel gebeuren binnen het gehucht Schalbroek. De viering van het 350-jarig jubileum zal dan ook met de nodige luister gebeuren tijdens het weekend van 15-16-17 september 2006, met een academische zitting en receptie op vrijdag, een groot volksfeest met barbecue, animatie, live optredens en vuurwerk op zaterdag en een dankviering en schietwedstrijd op zondag. Bovendien zal een tentoonstelling georganiseerd worden gewijd aan het gehucht Schalbroek en zijn schuttersgilde Sint-Sebastiaan. Tenslotte is er de uitgave van dit gedenkboek als orgelpunt van het weekend.

Laat ons hopen dat de gilde in 2056 haar 400-jarig bestaan zal mogen vieren !

Bijlagen**Bijlage bij deel I**

1499, 10 januari. Folio 7 v.

Peter Vanden loekensberge verkoopt aan Arnout Vanden bossche een beemd op de Tiewinckelwech. Palende de Kercken beempt, CleynJans kinderen en ter 3de zijde Crispine Copers. De koper neemt schulden over:

- jaarlijks 4 gulden aan Heynricken Van steyvort.
- aan de heer een half gastvercken.
- nog jaarlijks aan de heer een half gastvercken, voor Peter Vande loekensberge , staande aan de beemd achter de korenmolen.

1502, 6 oktober. Folio 17 v.

Voor de schepenen van Bynnen Vriheit van Lumpmen leent Aert Gorijs van heer Merten Slegers van Cueringen, *persoen tot Meldert*, 16 Rijnsgulden Brabants à 1 mudde rogge 'sjaars. Pand:

zijn Brabantse goederen binnen de Vrijheid gelegen, te weten huis en hof gelegen te Westerhoven bij de slagmolen. Palende de straat en de slachmoelen. een hypotheek van 1 mudde rogge die hij trekt op panden van Willem Gorijs. een bloeck tegenover zijn huis. Palende heer Laureys Slegers. al zijn andere binnengoederen.

De 16 Rijnsgulden moeten afgelegd worden in geld *als nu naeder valuacien in Brabant gaende is te weten: xx nuwe Philips stuvers voer den gulden gerekent.*

1514, 19 oktober. Folio 40 v.

Thys Seytens als man-momber van de dochter van Ruelen Van dornick kwijt Michiel Henriks en zijn panden binnen de Vrijheid gelegen op de beek, tussen de Lazerie en de beekbrugge op den Molenwech. Van 5 stuivers 'sjaars.

1555, 17 mei. Folio 154 v.

Peter Dreyers ontvangt *aen de* Loonse meier, het versterf na dood van zijn ouders.

Terstond daarna verkoopt hij aan Lenaert Moens, een stuk broek gelegen op de Stockbeempden aan des heren van Lumpmen *boutereel* van de Slagmolenwijer, zoals dat daar gelegen is tussen zijn regenoten: de genadige vrouw van Lumpmen, Willem Scepers van Herck, de vloedgracht ter derder en Vinsent Van heese ter vierder zijde. Voor 40 Rynsgulden Brabants. Goetspennink: 3 stuivers. De roep: 7 oert. De lycop: 3 Rynsgulden, des zal Peter, Lenaert 1 Rynsgulden korten.

1577, 12 december. Folio 350.

Claes Vande bogardt alias Gueris leent via beide de officieren van de kinderen-erfgenamen van wijlen Jan Rutten en Elizabeth Vreven, 50 Rinsgulden Brabants à 7 %. Pand: huis en hof te Westerhoven, palende de beek en mijns heren Cleijnmoelen ter ener; ter 2de zijde de Molenstege en ter 3de de straat. Af te leggen met 50 gl. gelijk Gilis Moens die pleegt te betalen, zoals te vinden is in dit register op 8 februari 1571. Vande bogardt zal een gevallen pacht betalen voor Moens.

Henrick Vreven is namens de kinderen ter gichte gekomen.

P.S. Deze rente is gekweten op 18 januari 1607, zoals blijkt op folio 384 navolgend.

Bijlage bij deel II

1.

Gedaagde, gemeensl. znw. Het verl. deelw. van Dagen (2de art., voor derechtbank roepen), als benaming van een persoon opgevat, en dus als znw.genomen; mv. gedaagden. Degeen, die gedaagd of voor de rechtbank geroepen; de gedagvaarde, hetzij verweerder of verweerster, in tegenstelling vanden eischer of de eischeres

Aanlegger: b) Rechtsterm. Van Aanleggen in de bet. bedr. C). Degeen die eeneisch in rechten instelt, de eischer. || De aanlegger zal zijnen eisch en degedaagde zijne verdediging voordragen, W. v. B. Regtsv. a. 99. De aanlegger is gehouden bij het exploit van dagvaarding procureur te stellen, a. 133. Depresident ... verleent aan den aanlegger verlof tot dagvaarding enz., a.291.

Caerte, kaart:IV) In verouderde opvattingen.1) Oorkonde in 't algemeen; inzonderheid: privilege, giftbrief, handvest.Mnl. caerte (zie VERDAM en STALLAERT). Verg. CHARTE en CHARTER. || En hiermede worden alle andere Kaarten en Ordonnantien van Gebuuren ... gehoudenvoor wederroepen, nul krachteloos en van onwaarde, Keuren v. Haerlem 1, 240a (a^o. 1670). Zy (sommige polderbesturen in de Meierij) hebben hunneOrdonnantie, "Kaarte des Heemraads" geheeten, van denzelfden Hertog (Jan I II) ... verkregen, Tegenw. St. d. Ver. Ned. 2, 134.Verg. de samenst. dijkkaart en landkaart (landcharter, KIL.)2) Stichtingsbrief en reglement van een gild, een rederijderskamer. Verg.CHARTE.

Preiudicie: a) In vrij gebruik. || Preiudicie Captio: & lactura, damnum, nocumentum, KIL. 855 a. - De tyden ende stonden, die den pachter de minste hinder ofte prejuditie sullen doen, N.-I. Plakaatb. 2, 326 (a^o.1659). Eenigh gevolg van infamie off ander merckelyck prejuditie, 2, 412(a^o. 1666). By aanstelling van Vendrighs uit de Infanterye tot Cornets in deCavallerye, (sullen) deselve geen prejuditie ... toebrengen aan de Cornets in de Regimenten, waar in deselve Vendrighs als Cornets aangesteld worden,Gr. Placaatb. 6, 226 a (a^o. 1737). Dat een ... hoofdofficier, met zyn ...esquader op een rheede van de Compagnie ... komende, het commando te water gedurende zyn aanwesen voeren moet; dog dit commando zal geen prejuditie moeten toebrengen aan het geene buyten de voorsz. schepen aan andere tervoorn. rheede ... te doen valt, N.-I. Plakaatb. 5, 23 (a^o. 1743). Dewyl hier mede ... eene irreparable praejuditie soude werden toegebracht aan het eminente privilege der jurisdictie, dat de Comp. van den Souverain heeft verkregen, 5, 294 (a^o. 1745).

2.

Testament van den eerwerdighen heer Ceijssens capellaen

In den naeme des heren aemen

Bij den inhoudt van desen tegenwordighen instrument van testament sij conde oft kennelijck aen een ijgeleijcken hoedat in den jaere 1719 den 18 augusti is voor mij openbaer ende apostolicquen notaris binne de vrijheijt Lummen residerende ende in de presentie der getuijgen ondergenoempt gecompareert in propere persoen den eerwerdighen heer Ceijssens capellaen alhier sieck te bedde liggende, sijn verstandt memorie vijff sinnen overal wel machtigh soo ons dat bleecke, den welcken aleer te willen scheijden van dese werelt overdenckende de broosheijt der menscheleijcker natuur ende datter niet sekerder en is als de doodt ende niet onsekerder als de ure der selve heeft geconcipeert, gemaectt ende gesloeten dit testament oft uijtersten wille,

willende ende begerende dat het selve sal hebben ende sorteren sijn vollen effect t sij bij forme van testament, codicille oft donatietier saecke des doodts oft andersints soo ende geleyck 't selve alderbest can oft mach staet ende effect sorteren ende grijpen tsij soo naer den geesteleycken als wereltschen recht, renuntieerende tot consent ende stant deses van alle soo stadts, stedens als municipale statuten desen contrariërende Comende dan voorders tot dispositie soo geesteleycke als wereleycke goederen, soo beveelt hij testateur sijne siele

Kapelaan Ceyskens was een redelijk welstellend man want hij maakte zijn testament op om zijn bezittingen te verdelen.

18.02.1719 Testament van E.H. Ceijssens, kapelaan van Lummen, ziek in bed liggend. Vermaakt aan zijn broer Jan vooreerst een bloek in Koersel genaamd "den Melleman", een broek in Koersel genaamd "het Lanckvondercken" en de helft van zijn winning in Tessenderlo gelegen. De andere helft van de winning is voor zijn broer Matthijs Ceijssens. Vermaakt aan zijn broer Bernard Ceijssens een pistool of 15 gulden eens, een pistool eens aan de erfgenamen van Peeter Reckers. 100 gulden kapitaal, die hij te trekken heeft van de erfgenamen Peeter Reckers, moeten dienen tot lafenis van zijn ziel. De twee broers (?) moeten samen de schulden betalen, o.a. schulden gemaakt voor de moeder, bvb. aan Hendrick Aerds, en aan de vrouw van Joris Tullen haar pretentie voor haar loon als gewezen dienstmeid van de testateur. Maakt aan zijn tegenwoordige dienstmeid Adriaen Dehaes voor getrouwe dienst 9 pattacons. Zijn 2 broers Jan en Matthijs Ceijssens moeten profiteren van zijn meubels. Tekent: Peterus Franciscus Ceijssens, presbiter.

Zijn testament werd opgemaakt door notaris Vanderlinden.

3.

RAH SL Binnen Vrijheid nr. 63 folio 208r XXX)

Scheiding en deling tussen de kinderen van Peeter Nijs x Anna Claes, namelijk 1) Jan Elsen x Gertruydt Nijs; 2) Arnold Nijs; 3) Maria Anna Nijs; 4) Francis Nijs. Ze zijn geassisteerd door Jan Molders en Francis Van schoren als voogden van nr. 2), 3) en 4).

Kavel A viel aan 4): 1. land "het Billeken" op den Steenbergh t' Oosterhoven, O. secretaris Timmermans, W. meier de Borman, Z. straat, N. capel van den Bueckenboom. Jaarlijks belast met 4 gulden en een half vat koren aan de kerk van Lummen; 2. een half broek te Laeren genaamd "den Worvoembemt", Z. en N. de Vloetgracht, O. Michiel Reynders. Servaes Wolffs heeft daarvan de wederhelft, westwaarts. Belast met de helft van 14 stuivers jaarlijks aan de pastorie of anniversarien (jaargetijden) in Meldert.

Kavel B is voor 3): 1) land te Laeren "het Borneblock", ook "t'Laerens Veldt" genoemd, O. Veltstraet, Z. Celzusters van Diest, W. secret. Cauwenberghe en zijne excellentie, N. Peeter Wellens. Belast met 100 gulden aan Marie Beckers te Meldert. 2) een half broek, wederdeel van A2.

Kavel C is voor 1): 1. land boven het Steenen Cruys, genaamd "het Haesebleuxken" of "Balemanneken", O. straat, Z. Nicolaes Tits, W. Marie van Munster erfgenamen, N. Peeter Wellens; 2. broek omtrent "die Hoeven", vulgo "Eurssel" genoemd, O. Aert Stapparts, Z. Geert Ghijsens, W. meier de Borman, N. het gemeyn broek. Belast met 100 gulden aan heer Coninx te Hasselt, in een groter kapitaal van 200 gulden. 3. perceel "die Heye" gelegen aan 't Cortschoet, O. meier de Borman, Z. Rombaut Vaes, W. en N. de straat. Belast met 1 gulden jaarlijks aan de Armen van Lummen.

Kavel D is voor 2): 1. land "het Lanck Limelaer" t' Oosterhoven, O. Jan Van Cuijcken, Z. Matthijs Ophije, W. Cathrien Bervoets, N. den Wijngaertsbosch van zijne excellentie. 3. een deel in bos onder Meldelaer, genaamd "den Heynsbosch", nu "Enghstege Bosch". Kavel D is belast met de andere 100 gulden uit 200 gulden aan heer Coninx te Hasselt.

4.

1755 Joannes Cloes

Dopen : Joan. 10/08/1697, zoon van Arn. Claes x Gertr. Teunis alias Tenus

Huwelijken : Joan. x Marie Put 22/04/1731

Claes Joan. x Marie Stijnissen 08/02/1739

Claes Joan. x Anna Reijnders 24/01/1744

Claes Joan. x Barbara Vandickelen 21/07/1754

Claes Joan. x Eli. Cuijpers 24/11/1755

Claes Joan. x Maie Cath. Veeckmans 17/05/1761

Claes Joan. x Mar. Elis. Van Schoonbeek 12/08/1764

Claes Joan. x Anna Cath. Reijnders 01/11/1767

Overlijdens : Claes Joan. 18/03/1764 (Goosl.)

Claes Joan. 05/03/1764

Claes Joan. E. Elis. Vanschoonbeek 21/10/1788,

Claes Joan. E. Joan. Geerts 1/01/1772

Claes Joan. N. Alb. X Elis. Peeters 10/04/1775

Claes Joan. e. Anna Elis. Vanolmen wed. Elis. Cuijpers 19/04/1779

Claes Joan. zn. Joan. x Cath. Reijnders 25/09/1784

Claes Joan. Andr. Zn. Joan. x Anna Cath. Reijnders 13/02/1788

5.

SL Binnen Vrijheid nr. 63 folio 208r 1765, 03 oktober. Folio 208r)

Scheiding en deling tussen de kinderen van Peeter Nijs x Anna Claes, namelijk 1) Jan Elsen x Gertruydt Nijs; 2) Arnold Nijs; 3) Maria Anna Nijs; 4) Francis Nijs. Ze zijn geassisteerd door Jan Molders en Francis Van schoren als voogden van nr. 2), 3) en 4). Kavel A viel aan 4): 1. land "het Billeken" op den Steenbergh t' Oosterhoven, O. secretaris Timmermans, W. meier de Borman, Z. straat, N. capel van den Bueckenboom. Belast met 4 gulden jaarlijks aan de kerk van Lummen en een half vat koren aan de kerk; 2. een half broek te Laeren genaamd "den Worvenbempt", Z. en N. de Vloetgracht, O. Michiel Reynders. Servaes Wolffs heeft daarvan de wederhelft, westwaarts. Belast met de helft van 14 stuivers jaarlijks aan de pastorie of anniversarien (jaargetijden) in Meldert.

Kavel B is voor 3): 1) land te Laeren "het Borneblock", ook "t'Laerens Veldt" genoemd, O. Veltstraet, Z. Celzusters van Diest, W. secret. Cauwenberghe en zijne excellentie, N. Peeter Wellens. Belast met 100 gulden aan Marie Beckers te Meldert. 2) een half broek, wederdeel van A2.

Kavel C is voor 1): 1. land boven het Steenen Cruys, genaamd "het Haesebleuxken" of "Balemanneken", O. straat, Z. Nicolaes Tits, W. Marie van Munster erfgenamen, N. Peeter Wellens; 2. broek omtrent "die Hoeven", vulgo "Eurssel" genoemd, O. Aert Stapparts, Z. Geert Ghijsens, W. meier de Borman, N. het gemeyn broek. Belast met 100 gulden aan heer Coninx te Hasselt, in een groter kapitaal van 200 gulden. 3. perceel "die Heye" gelegen aan 't Cortschoet, O. meier de Borman, Z. Rombaut Vaes, W. en N. de straat. Belast met 1 gulden jaarlijks aan de Armen van Lummen.

Kavel D is voor 2): 1. land "het Lanck Limelaer" t' Oosterhoven, O. Jan Van Cuijcken, Z. Matthijs Ophije, W. Cathrien Bervoets, N. den Wijngaertsbosch van zijne excellentie. 3. een deel in bos onder Meldelaer, genaamd "den Heynsbosch", nu "Enghstege Bosch". Kavel D is belast met de andere 100 gulden uit 200 gulden aan heer Coninx te Hasselt.

RAH Schepenbank Lummen Binnen Vrijheid nr. 63

6.

1778, 22.10. Folio 9r

Relief Jan Van Ubbel

Aert Van Ubbel, Catharina Van Ubbel wed. Jan Jeuris, Henrick Van Dueren n.u. Anna Van Ubbel, Jan Pelsers n.u. Geertruijd Van Ubbel releveren na de dood van hun broer Jan Van Ubbel zaliger: het wedergedeelte van de hof in Schalbroeck gelegen, palend het wedergedeelte O., de straat Z., Lambertus Dierix W., Jan Biessemans N.; een perceel broek "het Laeter Eersel" in Schalbroeck, palend de gemeijnten aert O., des heeren straet N., Maghiel Van Uijtrecht W., "den aftreck van den vijver van sijne doorluchtiste hoogheijdt van Arenbergh oft wel die aude beeck zijden"; een perceel broek in Schuelen gelegen, palend de Molen Wegh W., Jan Hulsaege Z., baron de Blisia van Louw O., Renier Le Claire en Jan Drijvers N. RAH Schepenbank Lummen nr. 154

7.

1778, 17 december. Folio 12r

Hend. Vandueren nomine uxoris Anna Van Ubbel, Jan Jeuris zaliger nomine uxoris Catharina Van Ubbel voor haar kind, Jan Pelsers n.u. Geertruijt Van Ubbel, voor de 3 kinderen van Mattheijs Goessens zaliger spreken Hend. Vandueren en Arnoldus Van Ubbel, verkopen aan Arnoldus Van Ubbel een perceel op "den huys Hoff" in Schalbroeck gelegen, palend het wedergedeelte O., de gemeijnte aerdt Z., Lambertus Dierix W. Jan Biessemans N.; verder een perceel broek genaamd het "Laethouverseersel" gelegen aan "die sloets", palend "die drij deijcken" O., de Aude Beeck of de afloop van de vijver Z., de kinderen van Geert Wellens W., des heeren straet N. Voor 429 gulden BBL. Percelen zijn niet belast, met uitzondering van cijns en schattingen. Lijffcoop 10 gulden, 2 gulden aan 's heerendienaar.

RAH Schepenbank Lummen nr. 154

Nawoord

Hiermee bent u aan het einde van dit boek gekomen.

Het redactiecomité hoopt dat u met plezier en interesse het boek hebt gelezen.

Het samenstellen van een boek als dit vergt natuurlijk de belangeloze inzet en hulp van velen. Zonder hen zou dit boek niet geworden zijn wat het nu is. Het past dan ook hierbij een welgemeend dankwoord te richten aan:

Koen Luts en Ria Lemmens die met hun jarenlange zoekingswerk substantieel hebben bijgedragen tot de gedegen inhoud van het boek. Hun bijdrage was cruciaal.

Georges Coenen die als eindredacteur menig uur achter zijn computer gesleten heeft om alle 'stukken en brokken' van teksten in een overzichtelijk geheel samen te brengen, daarbij geholpen door zoon Bert.

Rob Meert voor het professioneel bewerken van de diverse foto's waar nodig, alsook Alfons Claes van Foto- en diaclub De Eik Lummen.

Geert Mechelmans en Lut Beerten voor de onmisbare hulp op vlak van vormgeving.

Davy Stroobants voor zijn bijdrage aan het hoofdstuk 'Huizen in Schalbroek'.

Piet Rymen en Cyril Rubens voor het ter beschikking stellen van een aantal oude kaarten.

Eugène Wellens en wijlen Albert Vanderaerden voor het gebruik van een aantal oude krantenartikels.

Wijlen Karel Thiels voor het 'Dagboek WO I'.

Guy Marcoux wat betreft de oude vondsten waarnaar verwezen wordt in deel I.

René Vanvoorden wat betreft de gebruikte tekeningen.

Frank Bertrands, Richard Verbaven en alle leden van de Geschied- en heemkundige kring van Lummen die een bijdrage leverden.

Rombout Nijssen en Raf Van Laere voor hun historisch advies.

Alle mensen van Schalbroek en daarbuiten die ons foto's, tekeningen, teksten, documenten of informatie in welke vorm ook hebben ter beschikking gesteld of hebben geholpen met uitleg, adviezen of tips allerhande.

Het Belang Van Limburg en wijlen René Kenis alsook Pol Moors, Koen Luts en Clem Reynders voor het mogen gebruiken van archiefphoto's.

Het bestuur van de vzw Schuttersgilde Sint-Sebastiaan voor hun steun en enthousiasme.

De Raad van Bestuur van Stichting de Moffarts, inz. mevr. Micheline Drion en Prof. dr. Paul Janssens voor hun steun.

Last but not least willen we hierbij Peter Vandevenne bedanken, voorzitter van de Schuttersgilde, maar vooral onvermoeibare duizendpoot, die met zijn enthousiasme en inzet dit project mee tot een goed einde heeft helpen brengen.

Tot slot nog even dit: hoewel het redactiecomité van dit boek uiteraard zijn uiterste best heeft gedaan om de inhoud zo waarheidsgetrouw en correct mogelijk weer te geven, is het natuurlijk altijd mogelijk dat er kleinere of grotere fouten in de tekst zijn geslopen. Bij voorbaat onze excuses hiervoor. U kunt in voorkomend geval altijd bericht laten aan een van de auteurs.

Stefan Mechelmans

Namens het redactiecomité

Inhoudsopgave

Voorwoord

Deel 1 Het gehucht Schalbroek

1	'Schalbroek' en de oudste vermeldingen	9
2	Geografische aspecten	11
3	Inwoners van Schalbroek	15
4	Enkele interessante geschiedkundige feiten	20
5	Huizen in Schalbroek	38
6	Kasteel 'het Hamel'	49
7	De schans, de burcht van de armen	62
8	Kapellen in Schalbroek	66
9	Demer, Mangelbeek, de Grote Molen, de Kleen Meulen, het Pakhuis	76
10	Parken, bossen, bomen	88
11	De wijers	91
12	Cafés en winkels	97
13	Kermis en carnaval	103
14	Geestelijken en kloosterzusters	110
15	Markante figuren in Schalbroek	115
16	Sport in Schalbroek	124
17	Kleine geschiedenis, leuke en minder leuke feitjes	143

Deel 2 Schuttersgilde Sint-Sebastiaan

1	Geschiedkundige kroniek	156
2	Naam Sint-Sebastiaan	172
3	Breuk en vlaggen	175
4	Gildezaal en schietstanden	186
5	Sociaal-culturele aspecten	189
6	Schuttersresultaten	200
7	Overzicht koningen, koninginnen en bestuur	206

<i>Bijlagen</i>	218
-----------------	------------

Nawoord

Redactiecomité:

Auteurs: Koen Luts, Ria Lemmens, Stefan Mechelmans, Georges Coenen

M.m.v. : Peter Vandevenne, Rob Meert, Bert Coenen, Davy Stroobants, Geert Mechelmans

Uitgave door vzw. Schuttersgilde Sint-Sebastiaan Schalbroek en Stichting de Moffarts – 15 september 2006

RadBrew